

Samen op weg naar meer duurzaamheid

“Zorgen voor het Thoolse milieu van morgen”

Milieubeleidsplan 2003-2008

Sint-Maartensdijk, 24 april 2003

Inhoudsopgave

1. INTRODUCTIE.....	4
1.1 INLEIDING	4
1.2 MILIEU BINNEN DE GEMEENTE.....	4
1.3 HET BELANG VAN EEN PLAN	4
1.4 HET GEVOLGDE PROCES	5
2. IMPULS AAN HET THOOLSE MILIEUBELEID: VERBETEREN EN VERANDEREN	8
2.1 VERBETEREN?.....	8
2.2 VERANDEREN?.....	8
2.3 DUURZAME ONTWIKKELING UITEENGERAFELD	9
2.4 STRATEGISCHE DOELEN THOOLSE MILIEUBELEID.....	10
2.5 INVULLING THOOLS MILIEUBELEID	11
2.6 OPZET THOOLS MILIEUBELEID	13
3. DUURZAME RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	15
3.1 INLEIDING	15
3.2 DE THOOLSE DEELGEBIEDEN	17
3.3 DE STRATEGIE	18
3.4 BELEIDSPERPUNTEN	21
3.4.1 <i>Behoud open en vitaal platteland</i>	21
3.4.2 <i>Revitalisering bedrijventerreinen</i>	23
4. DUURZAME BEDRIJVIGHEID	26
4.1 INLEIDING	26
4.2 DE STRATEGIE	27
4.3 BELEIDSPERPUNTEN	33
4.3.1 <i>De recreatiesector</i>	33
4.3.2 <i>De landbouw- en veeteeltsector</i>	34
4.3.3 <i>De gemeente zelf</i>	35
5. DUURZAAM HANDELEN	37
5.1 INLEIDING	37
5.2 DE STRATEGIE	38
6. THEMATISCH MILIEUBELEID	42
6.1 INLEIDING	42
6.2 AFVAL	42
6.3 WATER	43
6.4 BODEM	44
6.5 ENERGIE EN KLIMAAT.....	46
6.6 GELUID.....	47
6.7 GROEN	48
6.8 GEUR	49
6.9 VEILIGHEID	50

BIJLAGE 1	BETROKKEN EXTERNE PARTIJEN.....	52
BIJLAGE 2	NOTA VAN INSPRAAKREACTIES	53

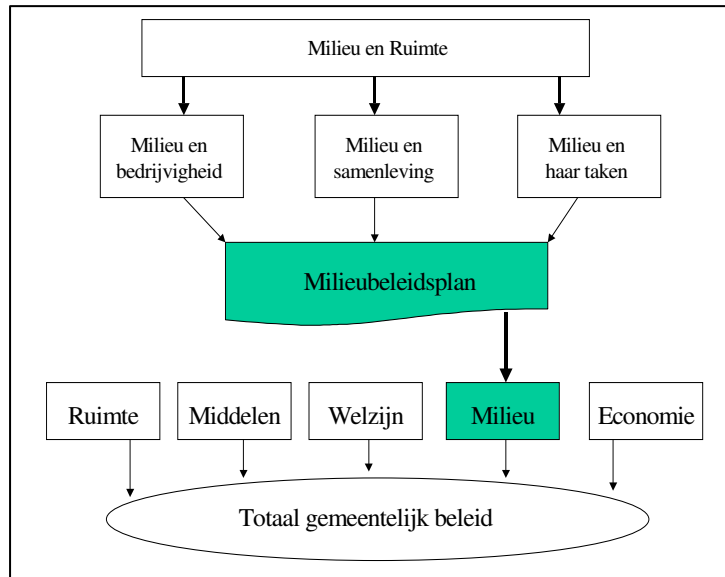
1. Introductie

1.1 Inleiding

Voor u ligt het Milieubeleidsplan van de gemeente Tholen. Het milieubeleidsplan is samen met alle relevante interne partijen – bestuurlijk en ambtelijk - en externe organisaties (genoemd in bijlage 1) ontwikkeld. Met dit plan beschikt de gemeente Tholen over een actueel en helder milieubeleidskader voor de periode 2003-2008. Met dit plan en de jaarlijkse milieuprogramma's kan de gemeente de komende jaren het milieubeleid handen en voeten geven. Het milieubeleidsplan geldt na vaststelling als een leidraad voor de afdeling milieu om mogelijkheden en kansen vanuit milieu optimaal te benutten. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan een duurzaam en leefbaar Tholen.

1.2 Milieu binnen de gemeente

De gemeente heeft een belangrijke taak in het milieubeleid. In dit milieubeleidsplan worden de taken duidelijk gemaakt, prioriteiten gesteld en vindt een uitwerking naar de dagelijkse praktijk plaats. Het milieubeleidsveld is zich zeer bewust van het feit dat 'Milieu' één van de spelers binnen het gemeentelijke takenveld is. Het gemeentelijk beleid is dan ook het resultaat van een breed afwegingsproces. Met dit beleidsplan positioneert het milieuveld zich duidelijk in het gemeentebrede afwegingsproces. Dit proces wordt gevoed door vijf bronnen. Het milieubeleidsplan geeft invulling aan de bron *Milieu*. De figuur hiernaast laat zien dat het totale gemeentelijk beleid een constante afweging is van de vijf beleidsvelden. De claims die vanuit milieu worden gelegd, worden ingebracht in het gemeentelijk afwegingsproces. De gemeente heeft ervoor gekozen het milieubeleidsplan zoveel mogelijk de opbouw van het gemeentelijke afwegingsproces mee te geven.

1.3 Het belang van een plan

Beleid is geen doel op zich, maar een hulpmiddel om duidelijk te maken welke weg de gemeente wil bewandelen en wat zij hiervoor – in samenwerking – moet doen. Een plan is het instrument waarin de koers, de taken en de uitvoering uiteengezet kunnen worden. Grofweg heeft de gemeente Tholen drie belangrijke redenen om een milieubeleidsplan op te stellen. De gemeente Tholen wil:

1. *Structureel en planmatig invulling geven aan haar milieutaakuitvoering omdat het beleidsveld de laatste jaren sterk veranderd is.*

Het milieubeleidsveld wordt in toenemende mate gekenmerkt door beleidsvrijheid. De gemeente wil hieraan invulling geven. Ook de verbreding van het begrip milieu is aan de orde. Het besef is steeds meer dat voor het oplossen van milieuproblemen andere partijen dan de gemeente en andere beleidsvelden dan milieu nodig zijn. In het milieubeleidsplan geeft de gemeente aan hoe zij dit wil vormgeven. Het is het eerste milieubeleidsplan dat de gemeente Tholen opstelt.

2. *De doelgroepen van het gemeentelijk milieubeleid duidelijk maken waar de gemeente Tholen voor staat en wat zij de komende jaren gaat doen.*

Het milieubeleidsplan wordt op advies van het College van B&W door de gemeenteraad vastgesteld. De ambtelijke (milieu)organisatie werkt de komende jaren volgens dit plan. Tegelijkertijd laat de gemeente met dit plan aan de burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties zien welke ambities en doelen de komende periode bereikt moeten worden. De doelgroepen zullen immers ook een belangrijke bijdrage moeten leveren in de uitvoering.

3. *Een ontwikkelingsproces met de doelgroepen initiëren om draagvlak te krijgen en een basis voor toekomstige samenwerking te leggen.*

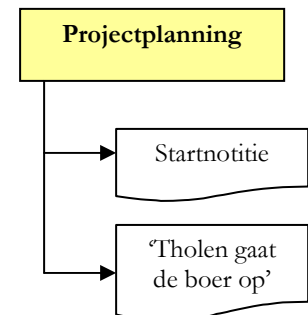
Als van de doelgroepen een rol in de taakuitvoering wordt verwacht dan zullen zij ook het beleid mede moeten kunnen bepalen. De gemeente heeft de ontwikkeling van het milieubeleidsplan aangemerkt als een pilotproject voor burgerparticipatie. Dit betekent dat de burger en andere doelgroepen – derhalve spreken we van doelgroepenparticipatie – een actieve rol hebben bekleed in het vormgeven van de ambities en doelen. De achterliggende gedachte is een dialoog op te zetten dat in de toekomst leidt tot structurele samenwerking.

1.4 Het gevolgde proces

Het opstellen van een nieuw milieubeleidsplan kost tijd, zeker als gekozen wordt voor een interactief proces met doelgroepen. Hieronder en hiernaast volgt een korte beschrijving van het gevolgde proces inclusief de resultaten.

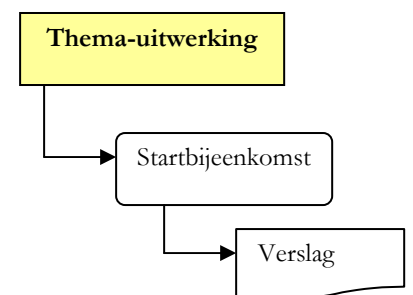
Stap 1: Projectplanning

Begin 2000 is de gemeente gestart met het project. In de startnotitie 'Ontwikkeling milieubeleidsplan' (02-2000) zijn de uitgangspunten en de projectaanpak beschreven. Het college en de raad heeft de notitie vastgesteld. Nadat duidelijk was dat het milieubeleidsplan als een pilotproject voor burgerparticipatie zou fungeren, is de notitie 'Milieuparticipatie: Tholen gaat de boer op' (07-2000) opgesteld. Hierin is concreet invulling gegeven aan interactieve beleidsvorming.

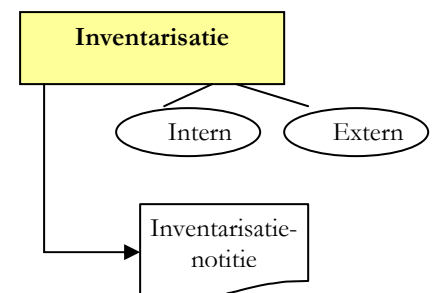
Stap 2: Thema-uitwerking

In de notitie 'Milieuparticipatie' is aangegeven welke externe partijen zouden kunnen deelnemen aan het ontwikkelingsproces. Deze participanten zijn uitgenodigd voor de startbijeenkomst (10-2000). In de bijeenkomst is gediscussieerd over de definitie en slogan van duurzame ontwikkeling. In een verslag zijn de resultaten verwoord.

Stap 3: Inventarisatie

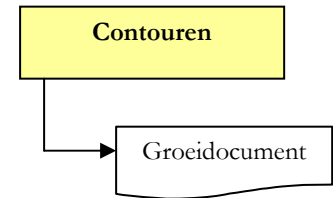
In de startbijeenkomst is een begin gemaakt met een inventarisatie van de onderwerpen die niet in het beleidsplan mogen ontbreken. De inventarisatie is vervolgens voortgezet met vragenlijsten voor de interne participanten. Uiteindelijk is een beeld ontstaan van beleidsrelevante onderwerpen, aanwezige beleidsnota's, beleidsuitgangspunten,

knelpunten in de taakuitvoering, relevante ontwikkelingen en wensen ten aanzien van het toekomstige beleid.

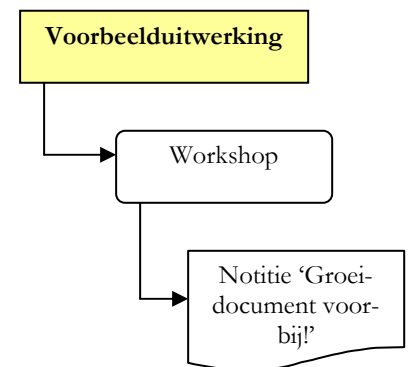
Stap 4: Contouren

Op basis van de beschikbare informatie zijn de eerste contouren van het Thoolse milieubeleid opgesteld. Dit is het groeidocument geworden. Hierin zijn de kaders en uitgangspunten voor het toekomstige beleid beschreven. In een gecombineerde bijeenkomst met collega's, commissieleden en managementleden is het document besproken en aangescherpt.

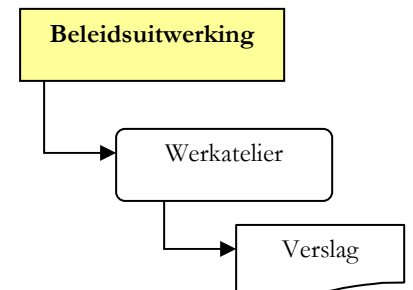
Stap 5: Voorbeelduitwerking

Het groeidocument is ter voorbereiding op de workshop (10-2001) verzonden naar de participanten. Tijdens de workshop heeft elke deelnemer een 'werkpaper' ontvangen met hierop een korte samenvatting (van een deel) van het groeidocument en een opdrachtbeschrijving. Doel van de bijeenkomst was het gezamenlijk uitwerken van de case bedrijventerrein Noord te Tholen in milieu-ambities en –uitvoering. Zo werd duidelijk op welke wijze het milieubeleid geconcretiseerd moet worden. De uitkomsten zijn samengevat in de notitie 'Het groeidocument voorbij!'

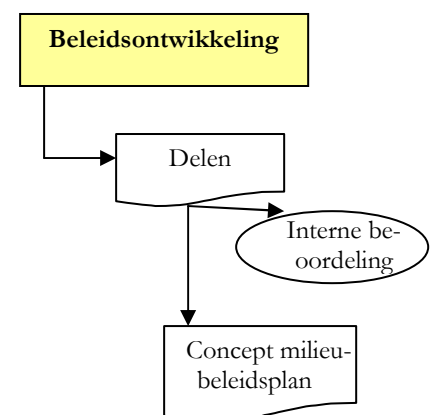
Stap 6: Beleidsuitwerking

De ingeslagen weg is voorgezet in een werkatelier (01-2002). In deze bijeenkomst met de participanten is in drie groepen uitwerking gegeven aan een groot aantal thema's i.c. onderwerpen. Ter voorbereiding hebben de deelnemers een checklist ontvangen waarop de 'piketpaaltjes' voor het toekomstige milieubeleidsplan waren opgenomen. Van het werkatelier is een intern verslag opgesteld.

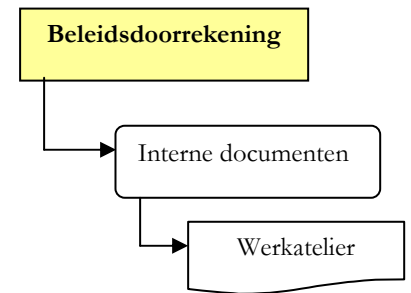
Stap 7: Beleidsontwikkeling

De uitkomsten van het werkatelier zijn als bouwstenen voor het concept milieubeleidsplan gebruikt. Het concept plan is gefaseerd ontwikkeld. Nadat de eerste delen gereed waren, zijn deze ter beoordeling voorgelegd aan de gemeentelijke deskundigen. De reacties zijn vervolgens verwerkt en de tweede delen zijn opgesteld. Opnieuw heeft beoordeling van de gemeentelijke deskundigen plaatsgevonden. Het concept milieubeleidsplan bevat een visie, beleidsuitgangspunten, duurzaamheidsstrategieën ambities, doelstellingen en actiepunten.

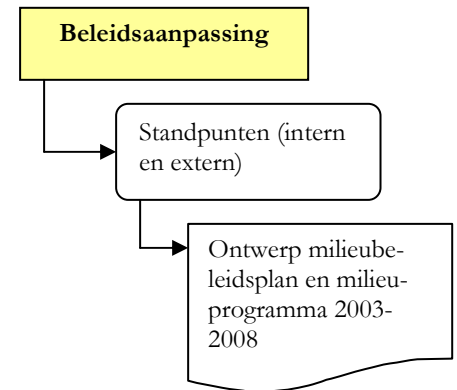
Stap 8: Beleidsdoorrekening

Het concept milieubeleidsplan is bewust zeer uitgebreid en ambitieus opgezet. Vanuit het betreffende ambitieniveau heeft een doorvertaling naar de dagelijkse praktijk plaatsgevonden. Met andere woorden, welke capaciteit (financieel en personeel) is nodig om het plan uit te kunnen voeren? De doorrekening heeft plaatsgevonden middels het opstellen van het concept milieubeleidsprogramma.

Stap 9: Beleidsaanpassing

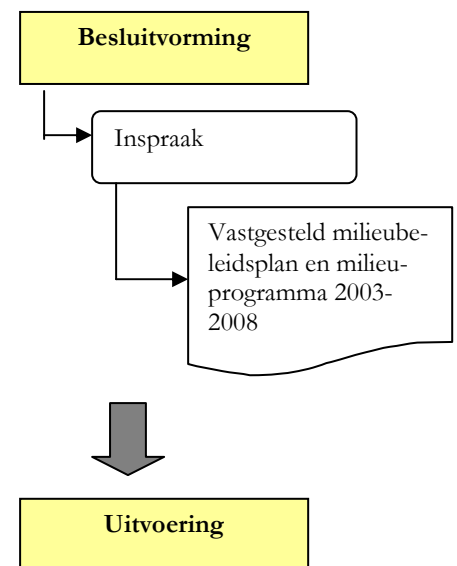
Op basis van het beleidsprogramma is besloten tot een aanpassing (naar beneden) van het ambitieniveau. De aanpassingen zijn doorgevoerd in het ontwerp milieubeleidsplan en programma 2003-2008.

Stap 10: Besluitvorming

De besluitvormingsfase staat in het teken van de afronding.

In de besluitvormingsfase vindt het maatschappelijke en (finale) bestuurlijke traject plaats. Onderdeel hiervan zijn het organiseren van de inspraakprocedure (inclusief inspraakavond), verwerking van de inspraakreacties, vaststelling door project- en stuurgroep, behandeling in het college van B&W, de raadscommissie(s), de besluitvorming in de gemeenteraad en de publicatie.

Het project 'Ontwikkeling milieubeleidsplan' is voorzien van een eigen logo om de herkenbaarheid van het project en de processtapen te vergroten. Voor het verstrekken van informatie over en van het project is gebruik gemaakt van de instrumenten De Tolk en de Thoelse bode.

2. Impuls aan het Thoolse milieubeleid: verbeteren en veranderen

2.1 Verbeteren?

Milieu is eind vorige eeuw gegroeid naar een volwaardig en professioneel beleidsterrein. Het accent lag sterk op het uitvoeren van de wettelijke milieutaken. Dit richtte zich op het oplossen van problemen zoals het schoonmaken (saneren) en schoon houden (beheren) van bodem, water en lucht. Een gemeente had en heeft een voorname rol in de uitvoering van de milieutaken. Zij bewaakt de mate van milieubelasting door onder andere het verlenen van vergunningen aan bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, stimuleert duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting aan burgers en bedrijven. Dit zijn slechts enkele voorbeelden.

In de afgelopen jaren heeft zich langzamerhand een kentering voorgedaan. De eenvoudig oplosbare milieuproblemen zijn aangepakt of in ieder geval beheersbaar gemaakt. De moeilijkere, complexere milieuproblemen zijn nog steeds aan de orde. Het oplossen of beheersen hiervan vraagt een nieuwe benadering. Er is hulp nodig van andere beleidsterreinen en van partners buiten de gemeente. Kortom, de grenzen van het milieubeleid (moeten) worden “opgerekt” willen we de problemen kunnen oplossen. Deze kentering vraagt nogal wat van alle betrokkenen. Zo moet men elkaars “taal” leren spreken, is een integrale en gezamenlijke afweging veel belangrijker dan je eigen standpunten verdedigen en is een gezamenlijk, overkoepelend thema wenselijk om de ‘neuzen’ in dezelfde richting te krijgen.

2.2 Veranderen?

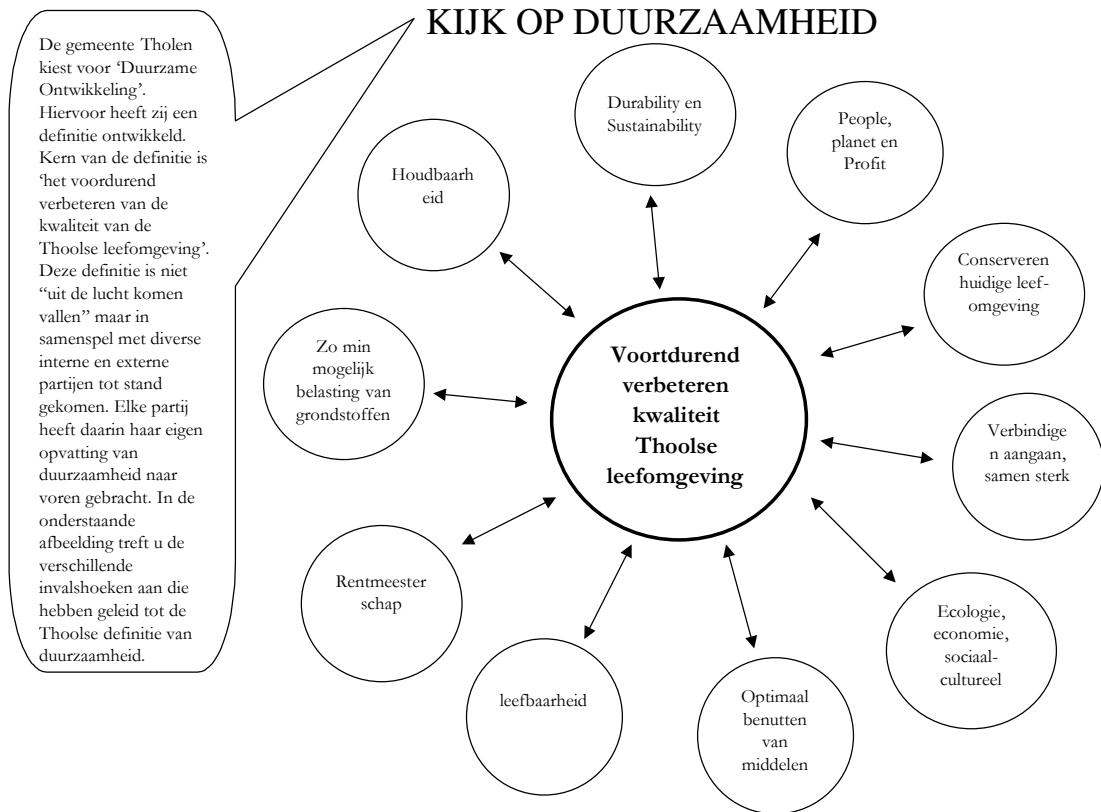
Als overkoepelend thema en vertrekpunt kiest de gemeente Tholen voor ‘Duurzame ontwikkeling’. De gemeente liet zich bij de keuze inspireren door de oorspronkelijke definitie *“Een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien”*¹. Deze definitie heeft de gemeente in een bijeenkomst met interne en externe partijen vertaald in een definitie voor Tholen. Deze luidt:

“Het voortdurend verbeteren van de kwaliteit van de Thoolse leefomgeving voor wonen, werken en recreëren door kwaliteit, samenwerking en integratie van het milieu-aspect”

Kort samengevat is hieruit de slogan **“Zorgen voor het Thoolse milieu van morgen”** afgeleid.

Wij als gemeente Tholen beseffen heel goed dat de genoemde definitie er slechts één is van de vele. Zo zullen anderen wellicht tot een andere definitie zijn gekomen, omdat zij het accent op andere aspecten leggen. Op de volgende pagina zijn enkele andere invullingen (of delen ervan) opgenomen. Wij hebben dankbaar gebruik gemaakt van deze verschillende invalshoeken om onze eigen definitie te kunnen maken. Wij zijn van mening dat een definitie slechts een hulpmiddel is om richting en invulling te kunnen geven aan duurzame ontwikkeling. Waar het dus werkelijk om gaat is het toepassen van het gedachtegoed om de gewenste verbetering en verandering te realiseren.

¹ “Our common future”, Brundtland-commissie, 1987.

2.3 Duurzame ontwikkeling uiteengehaald

Als we de Thoolse definitie nader analyseren dan valt op dat we duurzame ontwikkeling vooral hebben geconcretiseerd in ontwikkeling van de leefomgevingskwaliteit. Betekent dit dan dat duurzaamheid alleen betrekking heeft op onze directe leefomgeving? Nee, maar vanwege onze positie en rol als (kleine) gemeente leggen we wel het accent op de directe leefomgeving. Deze kunnen we namelijk beïnvloeden en sturen. Door wel het gedachtegoed van duurzame ontwikkeling te omarmen, willen we de kwaliteitsverbetering van de leefomgeving duurzaam laten plaatsvinden.

Samengevat, kunnen we vaststellen dat leefomgevingskwaliteit als koepelbegrip kan zorgen voor de verbinding tussen de zorg voor en de waardering van de leefbaarheid in de directe (lokale) omgeving van de mens en het streven naar duurzaamheid nu en in de toekomst en op mondiale schaal. Daarmee omvat leefomgevingskwaliteit zowel leefbaarheid als duurzaamheid.

Waarom leefomgevingskwaliteit?

In de maatschappij is er een brede vraag naar meer kwaliteit van leven. De ene keer uitgedrukt in een vraag naar meer kwaliteit in de zorg en het onderwijs, de andere keer naar meer kwaliteit in de dagelijkse leefomgeving en de openbare ruimte. Kenmerkend is dat de vraag niet vanuit één, traditioneel, beleidsveld voortkomt en niet vanuit één beleidsveld kan worden beantwoord. De burger ervaart zijn dagelijkse leefomgeving immers als een geheel. De vraag naar de kwaliteit van de leefomgeving kan daarom gaan over milieu en huisvesting en groen en et cetera.

Hoe de bijdrage die het milieubeleid kan leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving kan worden geoptimaliseerd is dan ook één van de centrale vragen in het nieuwe milieubeleid. Opgemerkt moet worden dat ook andere beleidsvelden op dezelfde wijze (integraal en in samenwerking) een bijdrage moeten leveren om tot een optimale leefomgevingskwaliteit te komen.

Wat is duurzaamheid en leefbaarheid?

Het begrip 'duurzaamheid' wordt vaak gebruikt in velerlei toepassingen en door steeds meer partijen in de samenleving. Duurzaamheid staat voor het op een dusdanige manier omgaan met ruimte, energie, grondstoffen en natuur dat toekomstige generaties niet worden belast. Aan duurzaamheid zijn drie aspecten te onderscheiden: een sociaal, een ecologisch en een economisch aspect. Bij ecologische duurzaamheid staat een verantwoorde omgang met het milieu centraal. Bij de economische invalshoek gaat het om een zodanige inrichting van consumptie en productie dat natuurlijke hulpbronnen beschikbaar blijven. Sociale duurzaamheid verwijst naar een inrichting van de samenleving waarin ook toekomstige generaties plezierig kunnen wonen en werken. Daarnaast is duurzaamheid een integraal ontwikkelingsproces (integrale afweging tussen een veelheid aan disciplines) met aandacht voor nu en de toekomst (ontwikkelingstermijn) en waarin rekening wordt gehouden met hier (Tholen) en elders (verschillende schaalniveaus).

Leefbaarheid staat voor het (subjectieve) totaaloordeel van individuen over hun woonomgeving. De leefbaarheid wordt nadelig beïnvloed door problemen die spelen op lokaal schaalniveau, die op relatief korte termijn kunnen worden opgelost en die geen onomkeerbare beperkingen opleggen aan de mogelijkheden voor toekomstige generaties. Typische leefbaarheidsproblemen zijn geluid en stank.

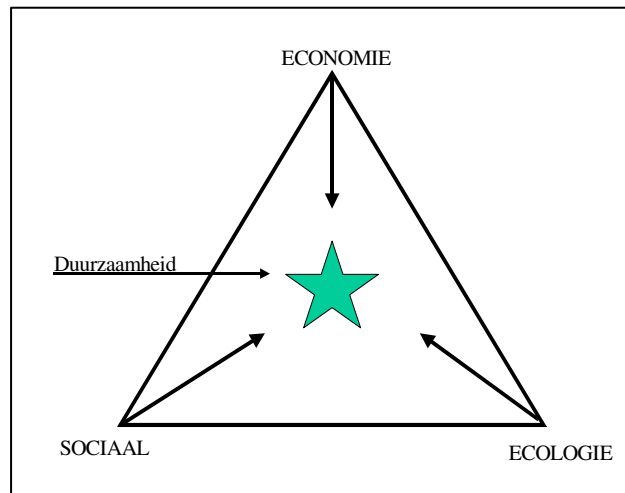
Er lijkt een discrepantie te zijn tussen de begrippen leefbaarheid en duurzaamheid. Het ene begrip wordt gebruikt voor het verbeteren van situaties hier en in de tegenwoordige tijd, het andere voor grensoverschrijdende en lange termijn zaken. Maar ook voor het hier en nu is van belang dat de maatregelen duurzaam zijn, juist door de samenhang van economie, ecologie en sociaal in de leefomgeving. Waar het dus om gaat is het op gang brengen van een ontwikkeling die een bijdrage levert aan zowel leefbaarheid als duurzaamheid zodat de kwaliteit van de leefomgeving duurzaam wordt verbeterd.

2.4 Strategische doelen Thoolse milieubeleid

De gemeente Tholen stelt zich de komende jaren een drietal strategische doelen:

▪ Tholen, complete gemeente voor wonen, werken en leven

Tholen wil een complete gemeente zijn: aantrekkelijk en onderscheidend om in te wonen, te werken en te leven. Ontwikkelingen in de ruimte, in de economische structuur en in de lokale samenleving mogen de bestaande milieukwaliteiten zo weinig mogelijk aantasten en moeten deze waar mogelijk zelfs verbeteren.

Duurzaamheid en Leefbaarheid

- Collectief versus Individueel
- Lange termijn versus Korte termijn
- Ontwikkelings- versus Resultaatgericht
- Alle niveaus versus Lokaal niveau
- Proces- versus Productgericht
- Ketengericht versus Brongericht
- 'Mix van brillen' versus 'Hinderbril'

- **Tholen, duurzame gemeente**

Tholen wil een bijdrage leveren aan een duurzame ontwikkeling. Dit kan door verantwoord om te gaan met eindige natuurlijke hulpbronnen (fossiele energie, primaire grondstoffen, water, natuur), een bijdrage te leveren aan de reductie van de uitstoot van CO₂, intensief gebruik te maken van secundaire grondstoffen (hergebruik en recycling) en zoveel mogelijk gebruik te maken van niet-eindige natuurlijke hulpbronnen (bijvoorbeeld duurzame energie)

- **Tholen, leefbare gemeente**

Een leefbare gemeente vraagt om een schoon, veilig en gezond milieu. Het terugdringen en beheersen van milieuverontreiniging (bodem, water, lucht), milieuhinder (stank, geluid) en milieuri-sico's vormen daarvoor basisvoorwaarden.

2.5 Invulling Thools milieubeleid

Maar hoe wil de gemeente Tholen de leefomgevingskwaliteit dan verbeteren? Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden omdat dit enerzijds situationeel bepaald is en anderzijds aan verandering onderhevig is. Om de leefomgevingskwaliteit te verbeteren moet op een bepaalde manier invulling worden gegeven aan de processen van leefbaarheid en duurzaamheid op het niveau van Tholen. Om dit 'handen en voeten' te geven, wordt onderscheid gemaakt in inhoudelijke en procesmatige kwaliteit.

Inhoudelijke kwaliteit

Gebrek aan kwaliteit komt voort uit het feit dat nog niet in alle situaties voldaan wordt aan de voorgeschreven of gewenste normen die voor de verschillende milieuaspecten gelden. Het voldoen aan de normen vult echter nog niet de vraag naar kwaliteit in. De wisselwerking tussen de ruimtelijke inrichting, het wonen, de economische voorzieningen, de sociale omstandigheden met de milieukwaliteit bepaalt mede of er kwaliteit is zoals de burger hem beleeft. Het uiteindelijke doel is het (mede) oplossen van de schaarste en het verbeteren van de kwaliteit door het milieubeleid gericht in te zetten in de drie (inhoudelijke) duurzaamheidsstrategieën:

1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling

Zoals iedereen weet is de wijze waarop de ruimtelijke omgeving is ingericht, zeer bepalend voor wat kan of wenselijk is. Het is bijvoorbeeld niet logisch om een grote fabriek midden in een woonwijk toe te laten. Daarentegen is het wellicht wel wenselijk om een bedrijventerrein zodanig in te richten dat de gebouwen lang mee gaan en de bedrijven weinig overlast veroorzaken. Dit geschetste voorbeeld geeft aan hoe belangrijk een duurzame ontwikkeling van de ruimte is. Een duurzame ruimtelijke ontwikkeling richt zich op de geschiktheid van de ruimte om nu en in de toekomst maatschappelijk gewenste functies te kunnen vervullen. Maar wat is een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en hoe kan dit worden vormgegeven? Ruimte ontwikkelen is niets anders dan het inrichten en (niet) bebouwen van het gemeentelijk grondgebied. Als we zorgen dat de inrichting en bebouwing duurzaam plaatsvinden dan is er sprake van een duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

2. Duurzame bedrijvigheid

Een florerende lokale en regionale economie zorgt voor werkgelegenheid maar ook voor een bepaalde milieudruk. Denk maar aan de toename van goederen- en personenvervoer, de behoefte aan nieuwe locaties voor wonen en werken, de uitstoot van stoffen et cetera. De uitdaging voor een gemeente als Tholen is de bedrijvigheid te stimuleren tot een duurzame ontwikkeling. Dit betekent het zoeken naar mogelijkheden die zowel economische als milieuwinst (bijvoorbeeld minder milieubelasting) opleveren. Door samengaan van economie en ecologie kan het 'mes' aan twee kanten snijden. De economische structuur wordt versterkt en de milieuprestaties van bedrijven worden verbeterd. Een duurzame bedrijvigheid richt zich op het langdurig ondersteunen van de aanwezige economische potenties waarbij het milieu zo min mogelijk wordt belast.

3. Duurzame samenleving

Het gedrag dat burgers vertonen heeft direct en indirect invloed op de leefomgeving. Deze invloed is vanzelfsprekend zeer groot op het lokale niveau en relatief klein - maar van wezenlijk belang - op de mondiale leefomgeving. Zo kan een bewust aankoopgedrag bijdragen aan een lager grondstofverbruik en een kleinere hoeveelheid huishoudelijk afval. Een bewust omgaan met energie zorgt voor een verminderde uitputting van fossiele brandstoffen en luchtverontreiniging. Kortom, voor het verbeteren van de milieukwaliteit op alle niveaus is het noodzakelijk dat burgers hun bijdrage leveren. Zij moeten duurzaam denken en vervolgens duurzaam handelen. Duurzaam handelen betekent in eerste instantie aandacht voor de kwaliteit van onze leefomgeving: schoon, veilig, mooi en houdbaar. Niet minder belangrijk is om aandacht te geven aan de samenhang met deze waarden elders (mondiaal perspectief) en het perspectief op langere termijn. Tholen wil de kennis en het besef (duurzaam denken) van de inwoners over milieu en duurzaamheid op een zodanig manier vergroten dat het zich vertaalt in een grotere betrokkenheid en participatie. Uiteindelijk zal dit invloed hebben op het gedrag (duurzaam handelen). Een interessante vraag is dan “waarom zou een Tholenaar meewerken aan verandering van denken en doen?” Om deze vraag te kunnen beantwoorden en hiernaar te handelen, moet de burger bereikt worden. Kortom, weten wat er speelt, wat als belangrijk wordt gezien en wie hij of zij is?

Procesmatige kwaliteit

Om uitvoering te kunnen geven aan de duurzaamheidsstrategieën zal volgens de volgende vijf (procesmatige) kwaliteitsprincipes gewerkt worden:

a) Integratie

Integratie van milieu en andere beleidsterreinen zoals ruimte, economie en sociaal is een voorwaarde om het milieubeleid anders – gericht op de leefomgeving – in te vullen. De Thoolse kansen worden vanuit een integrale aanpak benaderd. De belangrijkste uitdaging is om een manier van werken te ontwikkelen waarbij een afweging kan plaatsvinden van ruimtelijk, economisch en sociaal-maatschappelijk beleid aan de kenmerken van duurzaamheid en leefbaarheid. Samenwerking is hierbij een absolute voorwaarde. Een integrale benadering biedt de volgende voordelen:

- Door structurele samenwerking worden
- alle mogelijke invalshoeken worden in ogenschouw genomen waardoor
- creatieve en gedragen oplossingen mogelijk worden, die leiden tot
- evenwichtige ambities, doelstellingen en actiepunten.

b) Participatie

Wat zijn plannen i.c. stukken papier waard als deze niet worden gedragen door de doelgroepen van de gemeente? Weinig, is de opvatting van de gemeente Tholen. Daarom heeft zij invulling gegeven aan het begrip participatie. De ontwikkeling van het milieubeleidsplan is het 2^e pilotproject van burgerparticipatie. In het ontwikkelingsproces is burgerparticipatie uitgebreid tot ‘doelgroepenparticipatie’. De doelgroepen kunnen op verschillende momenten actief richting geven aan het gemeentelijk milieubeleid. Dit leidt tot een grote draagvlak en commitment bij deze doelgroepen maar misschien minstens zo belangrijk, het legt een basis voor de toekomstige verhouding. Participatie moet namelijk uiteindelijk leiden tot structurele vormen van samenwerking.

c) Samenwerking

Samenwerking in het ontwikkelen en realiseren van de ambities, doelstellingen en actiepunten zorgt voor gedragen beleid. Door burgers, bedrijven, andere overheden, intermediairs en belangenorganisaties te betrekken ontstaat een gezamenlijk verantwoordelijkheidsbesef. Een ander groot voordeel is dat de aansluiting tot de directe leefomgeving wordt gewaarborgd.

Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn:

- van ideële (milieu) motieven alleen naar het zoeken van toegevoegde waarden vanuit verschillende invalshoeken;

- van bewustwording als motief voor gedragsverandering naar meerdere motieven (verleiden) tot gedragsverandering;
- van kennis vergaren naar kennis delen.

d) Maatwerk

Het milieubeleid is de afgelopen jaren op een aantal terreinen succesvol geweest. Het betrof hier onderdelen waar een duidelijke oorzaak en gevolg relatie aanwezig was en waarbij de uitvoering bij een instantie lag. De huidige knelpunten en uitdagingen zijn complexer (vandaar ook integratie en samenwerking) en vragen daarom een aanpak die wordt gekenmerkt door maatwerk. Hiervoor krijgt de gemeente ook meer vrijheid.

e) Optimalisatie

Kenmerkend voor processen van duurzame ontwikkeling is niet het streven naar maximale milieuwinst maar een optimalisatie van de milieuwinst in relatie tot de ruimtelijke, economische en sociaal-maatschappelijke winst. Voorwaarden voor het streven naar optimalisatie in processen van duurzame ontwikkeling zijn:

- van reactief naar pro-actief;
- van probleemoriëntatie naar kansen- /kwaliteitenoriëntatie;
- van aanbodgericht naar vraaggericht;
- van projectmanagement naar programma- en procesmanagement.

2.6 Opzet Thools milieubeleid

De beschreven strategische doelen vormen de milieu-ambities en zijn als zodanig de inspiratiebron voor het Thoolse milieubeleid. Uitwerking van de milieu-ambities geschiedt in dit beleidsplan langs twee sporen:

- 1) In het eerste spoor worden de drie (inhoudelijke) duurzaamheidsstrategieën uitgewerkt.
- 2) In het tweede spoor wordt het thematische beleid uitgewerkt.

Dit betekent concreet:

- Hoofdstuk 3: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling
- Hoofdstuk 4: Duurzame bedrijvigheid
- Hoofdstuk 5: Duurzaam handelen
- Hoofdstuk 6: Thematisch milieubeleid
 - Afval
 - Water
 - Bodem
 - Energie
 - Geluid
 - Groen
 - Geur

- Veiligheid

De opbouw van de hoofdstukken 3 tot en met 5 is in grote lijnen gelijk aan elkaar. Dit wil zeggen een inleidend deel waarin de Thoolse opvatting en benadering (uitgangspunten)² worden beschreven, een strategiedeel waarin de Thoolse strategie voor het invullen van duurzaamheid aan de orde komt en – waar relevant – een deel met beleidsspeerpunten waarin belangrijke gebieden of bedrijfssectoren nader worden belicht. Hoofdstuk 6 beschrijft het thematische beleid. Derhalve komen hier geen strategieën en beleidsspeerpunten aan de orde.

Het milieubeleidsplan bevat op relevante onderdelen een toelichting of verduidelijking in de vorm van kaders. Dit soort kaders is niet gekleurd. Daarnaast bevat het milieubeleidsplan ook gekleurde kaders. Dit ziet er als volgt uit:

- ❑ Grijs kaders: beleidsuitgangspunten
- ❑ Rose kaders: strategie
- ❑ Blauwe kaders: ambities bij beleidsspeerpunten
- ❑ Groene kaders: doelstellingen
- ❑ Gele kaders: actiepunten

Voor alle actiepunten (gele kaders) in dit milieubeleidsplan is aangegeven in hoeverre het actiepunt verplicht of facultatief is. Er is sprake van een verplicht actiepunt indien de werkzaamheden hiervoor voortvloeien uit de bestaande wet- en regelgeving (bijvoorbeeld uitvoering Wet milieubeheer), ondertekende convenanten of andere aangegane contracten. In hoeverre een actiepunt verplicht of facultatief is staat tussen haakjes aangegeven met een V of F. De actiepunten die in het jaar 2003 prioriteit krijgen zijn in het milieubeleidsplan cursief gedrukt.

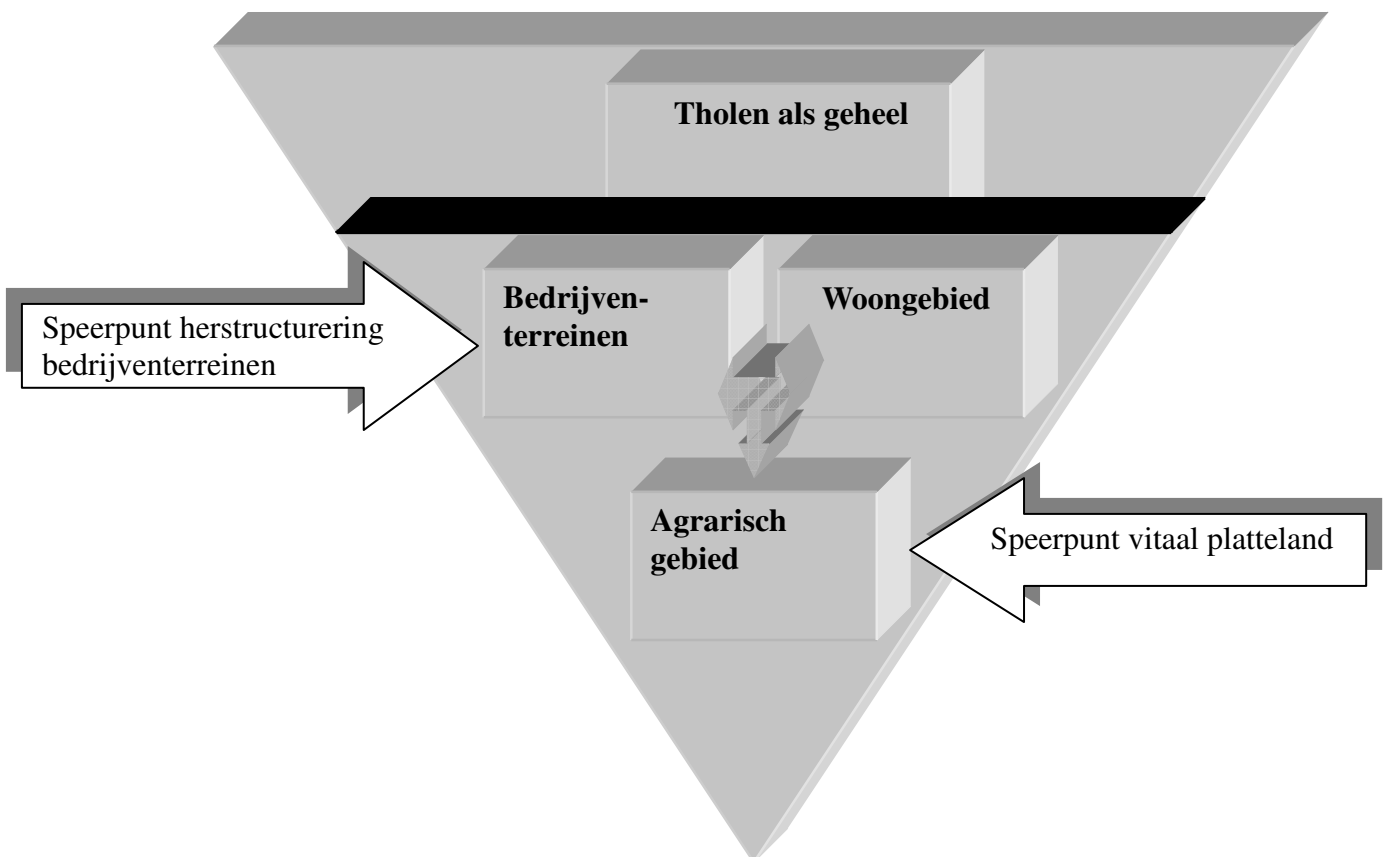
De beschikbare middelen zijn voor milieu beperkt en daarom moeten prioriteiten worden gesteld. Daarbij wordt het gedachtegoed verwoord in het raamwerk van het milieubeleidsplan gevolgd. Voor het jaar 2003 zal de sectie Milieu zich concentreren op het op niveau brengen van de taakuitvoering. Aan het eind van het jaar wijst de evaluatie uit hoe ver de sectie Milieu is gekomen. Op basis van de evaluatie zal een keuze worden gemaakt voor de taakuitvoering voor het daarop volgende jaar. Dit ook weer met het milieubeleidsplan ‘in de hand’.

² In het hoofdstuk duurzame ruimtelijke ontwikkeling is een extra paragraaf opgenomen met een beschrijving van de verschillende gebieden.

3. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling

3.1 Inleiding

De gemeente Tholen bestaat uit verschillende ruimtelijke deelgebieden. Deze deelgebieden zijn de bedrijventerreinen, de woongebieden en het agrarisch gebied. Kansen voor duurzaamheid en leefbaarheid doen zich voor bij de (her)inrichting op al deze gebieden. Ideaal zou zijn dat vanuit een overkoepelende visie op de Thoolse ruimte de diverse gebieden invulling krijgen. Vooral een overkoepelende visie voor het buitengebied is van belang. Voor een landelijke gemeente als Tholen is het belangrijk dat vooral het in ruime mate aanwezige agrarisch gebied de nodige aandacht krijgt. De kracht van het Thoolse agrarisch gebied, de ruimte en openheid, is gelijk ook haar zwakte. De teruglopende economische draagkracht van de landbouwers geeft ruimte voor een ander gebruik van de ruimte. De vestiging van diverse grootschalige dierenfokkers is daar een voorbeeld van. Ook een eventuele verschuiving van agrarische bestemmingen naar meer woonbestemmingen in de vorm van vakantiewoningen verdient aandacht. Vanzelfsprekend dienen de bestaande woonkernen niet te worden vergeten. Daar waar mensen bij elkaar wonen dient de leefbaarheid van een duurzaam karakter te zijn. Om de leefbare duurzaamheid op maat toe te snijden op de Thoolse situatie is inzicht in de ruimtelijke situatie noodzakelijk. Vanuit een koepelvisie op de Thoolse ruimte worden ambities gegeven voor de diverse gebieden vanuit een leefbaarheids- en duurzaamheidsgedachte. In de afbeelding hieronder staat deze samenhang weergegeven.

Speerpuntenbeleid

Vanuit de deelgebieden wordt extra aandacht geschonken aan een twee speerpunten. Zo is voor het agrarisch gebied het speerpunt Vitaal platteland opgenomen. De bedrijventerreinen hebben als speerpunt de herstructurering.

Het grondgebied van Tholen als geheel

Het grondgebied van de gemeente Tholen kan worden verdeeld in een stedelijk en een agrarisch gebied. Het stedelijke gebied vormt de basis voor de woon- en bedrijventerreinen. Het agrarisch gebied is op te delen in een agrarisch gedeelte en een natuur/ recreatiegedeelte.

Het stedelijke gebied is verdeeld over 9 kernen, te weten:

- Oud-Vossemeer
- Poortvliet
- Sint-Maartensdijk
- Sint-Annaland
- Scherpenisse
- Sint-Philipsland
- Stavenisse
- Anna Jacobapolder
- Tholen

Tholen is met ruim 6.600 inwoners verreweg de grootste kern. Door zijn geografische ligging zijn in de stad Tholen de externe economische- en woningmarktinvoeden het grootst. In de overige kernen varieert het inwonertal tussen 1.600 en 3.500 inwoners. Sint Maartensdijk, het bestuurlijk centrum van de gemeente, is qua grootte de tweede kern: 3.450 inwoners.

De kern Tholen mag groeien. Dit groeien bestaat uit woonprojecten die een positieve invloed uitoefenen op de woonkwaliteit. De overige kernen in de gemeente zijn woonkernen. Het beleid voor deze kernen richt zich op het verbeteren van de huidige woonkwaliteit. Deze kernen hebben voor wonen, werken en voorzieningen vooral een lokale betekenis.

Voor de inrichting van het buitengebied is het bestemmingsplan een belangrijk instrument. In het ontwerp bestemmingsplan agrarisch gebied wordt voor milieu gestreefd naar het afstemmen van de gebieden op de milieuhygiënische normen. Dat betekent dat hinder door wegverkeer, landbouw en niet-agrarische bedrijven binnen aanvaardbare grenzen blijft en geen nieuwe milieuhygiënische knelpunten ontstaan. Uitgangspunt vormen de algemeen (landelijk) geldende milieukwaliteitsdoelstellingen. Met andere woorden komt dit neer op wat schoon is moeten we schoon houden. Bestaande milieuhygiënische knelpunten worden opgeruimd. Voor de natuurgebieden geldt dat deze gebieden geen schadelijke invloed ondervinden. De milieukwaliteit in deze gebieden moet dusdanig zijn dat deze die leidt tot een verhoging van verscheidenheid aan ecosystemen en soorten.

Voor alle gebieden in Tholen gelden de volgende uitgangspunten:

Beleidsuitgangspunten

Toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen mogen de bestaande milieukwaliteiten niet verder aantasten en moeten deze – waar mogelijk – zelfs verbeteren.

- Inbreiding gaat in beginsel voor uitbreiding en nieuwe ontwikkeling
- Realiseren van efficiënt ruimtegebruik (zuinig ruimtegebruik, dubbel functiegebruik)

- ❑ Aansluiten bij bestaande woon-, werk- en recreatieconcentraties
- ❑ De bestaande of toekomstige verkeersstructuur is bepalend voor de economische ruimtelijke ontwikkeling
- ❑ De bestaande watersystemen en de groenstructuur zijn bepalend voor verdere verstedelijking (wonen), ecologische ontwikkeling en agrarische en recreatieve ontwikkeling. De aanleg van een nieuw woongebied of een werkgebied houdt rekening met de aanwezige watergangen en natuurelementen..
- ❑ Nieuwe ontwikkelingen van woon-, werk- en recreatiegebieden waar natuur en open ruimte verdwijnen worden gecompenseerd in andere delen van de gemeente.

Bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en zoveel mogelijk bij bestaande ruimtelijke functies wordt verantwoord omgegaan met eindige natuurlijke hulpbronnen (fossiele energie, primaire grondstoffen, water en natuur), wordt een bijdrage geleverd aan de reductie van uitstoot van CO₂, intensief gebruik gemaakt van secundaire grondstoffen en het gebruik van niet-eindige natuurlijke hulpbronnen geïntensiveerd.

- ❑ Realiseren van efficiënt ruimtegebruik (zuinig ruimtegebruik, dubbel functiegebruik)
- ❑ Bestaande woon-, werk- en recreatieconcentraties verduurzamen
- ❑ Bestaand groen en huidige biodiversiteit tenminste handhaven
- ❑ Ruimte reserveren voor de toepassing van duurzame energie zoals windmolens.

De geschetste uitgangspunten - vanuit milieu-/duurzaamheidsperspectief – zijn leidend voor de wijze waarop de Thoolse ruimte in zijn geheel en de te onderscheidde gebieden zich zouden moeten ontwikkelen.

3.2 De Thoolse deelgebieden

De ruimte in Tholen is verdeeld in drie gebieden, alle met (een) eigen functie(s). Het gaat dan om woongebieden, bedrijventerreinen en het agrarische gebied met de natuur- en landschapsgebieden. De woongebieden bestaan uit de verschillende dorpskernen in de gemeente. De in het bovenstaande kader genoemde uitgangspunten hebben voor deze deelgebieden de volgende consequenties.

Woongebieden

De inwoners van Tholen wonen verspreid over negen kernen. Diverse woningen in het agrarisch gebied maken deel uit van (voormalige) agrarische bedrijven. De rest van de woningen hebben geen directe relatie met de agrarische sector. De mogelijkheden voor woningbouw in de woonkernen zijn behalve in Tholen, beperkt. Woningbouw in de andere kernen vindt zoveel mogelijke plaats vanuit van het principe van inbreiding. Een ander uitgangspunt geeft aan dat aandacht geschonken zal moeten worden aan de kwaliteit van de woningen en de woonomgeving. Zo kan de kwaliteit van de woningbouw verhoogd worden door deze zo duurzaam mogelijk te bouwen en te verbouwen. Ook de kwaliteit van de woonomgeving kan verhoogd worden om zo de leefbaarheid te vergroten en daarmee de leefkwaliteit.

Bedrijventerreinen

In de gemeente Tholen is een groot aantal bedrijven gevestigd. De gemeente Tholen kent een bovenlokaal (regionaal) bedrijventerrein en meerdere lokale bedrijventerreinen. De werkgelegenheid is zoveel mogelijk geconcentreerd op de bedrijventerreinen. De werkgelegenheid in de landbouw en veeteelt is verspreid over het gehele agrarisch gebied. De agrarische bedrijven zijn verspreid over de gemeente Tholen. De landbouw neemt daarvan de grootste gebiedsruimte voor haar rekening. De ontwikkelingen in de agrarische sector zorgen er echter voor dat een deel van de agrariërs hun bedrijfsactiviteiten zullen staken. Dit betekent dat een gedeelte van agrarische bedrijven leeg komt te staan en dat een nieuwe invulling aan het grondgebied en de opstallen gegeven zal worden.

Wanneer de, in het kader geformuleerde, uitgangspunten worden gericht op de agrarische gebieden heeft dit als consequentie dat intensieve en grootschalige recreatie niet plaats kan vinden. Wel zijn er mogelijkheden voor ontwikkeling van extensieve vormen van recreatie zoals wandel- en fietsroutes. Het vestigen van nieuwe bedrijvigheid in het agrarisch gebied (het nieuwe economische dragers-principe) moet worden voorkomen, vooral waar het gaat om bedrijvigheid waarbij geluid wordt geproduceerd. Uitbreiding van bedrijvigheid zal met name op het bedrijventerrein plaatsvinden en niet in het agrarisch gebied. Op deze manier wordt zoveel mogelijk voorkomen dat landschappelijke doorzichten worden aangetast. Voor de vrijkomende agrarische en niet-agrarische bedrijfsgebouwen worden beperkingen gesteld voor het type activiteiten die op deze locaties mogelijk zijn. Op deze wijze wordt voorkomen dat het landelijke gebied onder druk komt te staan door effecten van bedrijfsmatige activiteiten.

Naast beperkingen zijn er ook ontwikkelingen mogelijk. Zo wordt ruimte geboden voor het ontwikkelen van duurzame, grondgebonden landbouw. Hierbij kan gedacht worden aan extensieve vormen van landbouw die op een duurzame wijze wordt bedreven. Een voorbeeld is biologische landbouw, waarbij geen of minder gebruik wordt gemaakt van milieubelastende hulpmiddelen als bestrijdingsmiddelen.

Agrarisch gebied (inclusief de natuur- en landschapsgebieden)

Tholen beschikt over een veelzijdige landschap. Fraai open polderland en kilometers lange dijken wisselen elkaar af. De open weidegebieden hebben betekenis als tijdelijke verblijfplaats voor groepen vogels. Daarnaast hebben deze gebieden een betekenis als weidevogelgebied.

De gemeente Tholen maakt onderdeel uit van de Zeeuwse delta. De kustgebieden zijn een belangrijke schakel in de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland. De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden. Langs de Zeeuwse kust moet in de toekomst een oost-westgerichte ecologische verbindingzone gerealiseerd worden. Waar mogelijk draagt Tholen haar steentje bij om de ecologische verbindingzones te ondersteunen. Naast de eventuele beperkingen gericht op de ecologische verbindingzones zijn in het natuur- en landschapgebied wel ontwikkelingen mogelijk. Het gaat dan om het ontwikkelen van extensieve recreatie in de vorm van toeristische fiets- en wandelroutes. Zoals bij de bedrijventerreinen is aangegeven zijn er geen mogelijkheden om grootschalige en intensieve vormen van recreatie in de natuur- en landschapgebieden te ontwikkelen. Voorop staat dat het landelijk karakter van het Thoolse grondgebied gehandhaafd en versterkt moet worden.

3.3 De strategie

De centrale vraag is hoe de gemeente Tholen ervoor zorgt dat de ruimtelijke ontwikkelingen ook daadwerkelijk duurzaam worden ingericht en bebouwd. Hiervoor heeft de gemeente Tholen de volgende strategie.

Strategie

Het realiseren van een (versterkte) doorwerking van duurzaamheid in het structuurplan, gebiedsplannen en bestemmingsplannen gericht op het in stand houden en verbeteren van milieukwaliteiten en afname van de milieudruk

Voor elk ruimtelijk ontwikkelingsplan (structuurplan, bestemmingsplan, uitbreidingsplan bedrijventerrein, ontwikkelingsplan woningen et cetera) wordt een duurzaamheidsprofiel opgesteld.

Wat is de functie van een duurzaamheidsprofiel?

Het is een instrument dat ervoor zorgt dat duurzaamheid actief wordt betrokken in alle ruimtelijke ontwikkelingsprocessen. In duurzaamheidsprofielen worden situatie-specifieke kansen en mogelijk-

heden inzichtelijk gemaakt. Op basis van deze informatie kan vervolgens de meest optimale invulling van het betreffende ruimtelijke ontwikkelingsproces worden gemaakt.

Hoe ziet een duurzaamheidsprofiel eruit?

Zoals al gezegd, er zijn verschillende schaalniveaus. De invulling van een duurzaamheidsprofiel is dan ook afhankelijk van de betreffende ruimtelijke ontwikkeling i.c. plan. In het geval van een structuurplan zal het accent vooral liggen op het zoeken van mogelijkheden en kansen voor duurzaamheid op het niveau van de gehele gemeente. Ruimtelijke duurzaamheidsprincipes voeren dan de boventoon. Bij een ontwikkelingsplan voor een nieuw bedrijventerrein kan juist ook gekeken worden naar het niveau van het (individuele) bedrijf. Duurzaamheidsprincipes zoals hergebruik van water zijn dan eveneens relevant. Samenvattend kan worden gesteld dat een duurzaamheidsprofiel uit vier niveaus bestaat waarbij de mate van invulling afhankelijk is van het soort ontwikkelingsplan:

1. Duurzame planning = duurzaamheid op gemeentelijk niveau
2. Duurzame inrichting = duurzaamheid op gebieds/kavelniveau
3. Duurzaam ontwerp = duurzaamheid op woning/gebouw/elementniveau
4. Duurzame productie = duurzaamheid in gebruik van woningen, bedrijven en elementen

De gemeente Tholen zal het komende jaar gebruiken om het concept van het duurzaamheidsprofiel uit te werken. Dit betekent dat voor de onderstaande onderwerpen op de verschillende niveaus duurzaamheidsprincipes en –criteria worden ontwikkeld. De ontwikkelde principes zullen vervolgens specifiek gemaakt moeten worden voor het betreffende ruimtelijke plan.

Niveaus	Duurzame planning	Duurzame inrichting	Duurzaam ontwerp	Duurzame uitvoering
Onderwerpen				
Ruimtegebruik				
Water				
Energie				
Mobiliteit				
Grond- en reststoffen				
Groen, Natuur en Landschap				
Leefmilieu (geluid, geur, bodem, externe veiligheid en stof)				

Het nieuwe milieubeleidsplan zal voor een groot deel richtinggevend zijn voor het ontwikkelen van de duurzaamheidsprincipes. Zo zijn de principes voor het onderwerp ruimte in relatie tot duurzame planning is beginsel al geformuleerd (zie hiervoor, uitgangspunten door duurzaamheid, pag.). Bij het uitwerken van het concept van het duurzaamheidsprofiel zal eveneens een protocol worden ontwikkeld. Het protocol bevat de volgende onderwerpen:

- Richtlijnen voor de beoogde inhoud van het duurzaamheidsprofiel per soort ruimtelijk plan (structuurplan, gebiedsplannen, bestemmingsplannen et cetera)
- Afspraken over het toepassen en gebruiken van duurzaamheidsprofiel
- De verdeling van de verantwoordelijkheden

- Inzicht in de betrokkenen bij het ontwikkelen van een duurzaamheidsprofiel
- Resultaatsbeschrijving

Nadat het concept van het duurzaamheidsprofiel is ontwikkeld vindt het gebruik plaats. Aan de hand van de ontwikkelde duurzaamheidsprincipes en –criteria wordt voor het betreffende ontwikkelingsplan de kansen en mogelijkheden voor een duurzame planning, inrichting, ontwerp en productie beschreven.

De organisatie van een duurzaamheidsprofiel

Het uitwerken van een duurzaamheidsprofiel voor een ruimtelijk plan is een verantwoordelijkheid van de milieudiscipline. Het uitwerken zal echter minimaal plaats moeten vinden met alle andere beleidsdisciplines. Ontwikkeling in samenwerking met doelgroepen (bewoners, bedrijfsleven) en andere relevante partners (provincie, energiebedrijf) is in sommige gevallen eveneens te overwegen. De verantwoordelijkheid voor het toepassen/gebruiken van een duurzaamheidsprofiel in het uiteindelijke ruimtelijke plan ligt bij het verantwoordelijke organisatie-onderdeel.

Wat is het resultaat van een duurzaamheidsprofiel?

Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in een fysiek en niet-fysiek resultaat. Het niet-fysieke resultaat moet integratie van duurzaamheid in het ruimtelijke plan zijn. Het fysieke resultaat is afhankelijk voor het soort ruimtelijke plan. In het te ontwikkelen protocol zullen de verschillende fysieke resultaten worden beschreven. Zo kan bijvoorbeeld afgesproken worden dat bij een bestemmingsplan de resultaten van een duurzaamheidsprofiel worden beschreven in een duurzaamheidsparagraaf. Bij een structuurplan kan gedacht worden aan een integraal hoofdstuk in het structuurplan, terwijl het duurzaamheidsprofiel bij een ontwikkelingsplan voor een nieuw bedrijventerrein kan fungeren als draaiboek.

Doelstellingen

- Voor alle ruimtelijke ontwikkelingsplannen worden duurzaamheidsprofielen opgesteld
- Voor de inrichting van nieuwe bedrijfsterrinen wordt duurzaam beleid ontwikkeld
- Alle bedrijfsterrinen worden onderzocht op mogelijkheden voor ‘verduurzaming’
- Voor alle bedrijfsterrinen worden waar mogelijk doelstellingen geformuleerd voor het afkoppelen van hemelwater, energiebesparing en het toepassen van duurzame energie
- Alle bestaande ruimtelijke beleidsplannen en –nota’s worden onderzocht op kansen voor een duurzame uitvoering

Actiepunten

- *Ontwikkelen van concept van duurzaamheidsprofielen (F)*
- *Opstellen en toepassen van duurzaamheidsprofielen (F)*
- *Opstellen van duurzaamheidsparagrafen voor bestemmingsplannen (F)*
- *Participatie in de ruimtelijke planvormingstrajecten (ruimtelijke planteams) (F)*
- *Ontwikkelen van compensatieregeling met als onderdeel het uitvoeren studie naar verhogen kavelprijs voor duurzame ontwikkelingen (F)*
- *Adviseren bij milieueffectrapportages (V)*
- *Uitvoeren van energieprojecten (V)*

3.4 Beleidspeerpunten

3.4.1 Behoud open en vitaal platteland

Het landelijk gebied van Tholen verandert in hoog tempo. Het onderscheid tussen stad en platteland vervaagt steeds meer. Vooral de landelijke gebieden in de nabijheid van stedelijke regio's ontwikkelen zich in hoog tempo. Op het terrein van wonen, werken, cultuurhistorie en natuur zijn ontwikkelingen gaande in het landelijk gebied. De afstemming van bovengenoemde thema's vraagt om een samenhangend en integraal beleid voor het platteland. Dit nieuwe beleid is te vangen onder de noemer "plattelandsvernieuwing" of Vitaal Platteland. Plattelandsvernieuwing vraagt om integraliteit en selectiviteit. Integraliteit zodat recht wordt gedaan aan de sterke relatie tussen fysieke, sociale en economische problemen en trends. Selectiviteit om te stimuleren dat het beleid ook leidt tot concrete investeringsprojecten voor problemen die er echt toe doen. Daarnaast is het belangrijk dat de vernieuwing gepaard gaat met een kwaliteitsimpuls voor het landelijk gebied dat tot stand komt in een samenwerking tussen publieke en private partijen. Het vraagt ook om versterking van de bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten en provincies. Zo is de vestiging van intensieve veehouderijen (IV) een punt van aandacht. Enkele bedrijven veroorzaken geuroverlast in de woonkernen. Deze geuroverlast moet zo veel mogelijk worden bestreden. Het gemeentelijke beleid voor IV-bedrijven volgt het provinciale beleid. Dit betekent dat nieuw te vestigen IV-bedrijven moeten voldoen aan de milieuhygiënische voorwaarden (Wm-vergunning) en er een afweging moet plaatsvinden met de andere functies in het landelijk gebied. Vestiging van nieuwe bedrijven is alleen toegestaan op bestaande bouwblokken tot een maximum bedrijfsvloeroppervlak van 1600 m². Bestaande bedrijven hebben nog ontwikkelingsmogelijkheden.

In de plattelandsontwikkeling worden behalve uit het voortbrengen van klassieke producten als melk, varkens en tomaten vooral en in toenemende mate inkomsten ontleend aan de ontwikkeling van nieuwe, met de landbouw verbonden activiteiten als toerisme (dag- en verblijfsrecreatie), het beheer van natuur en landschap, de productie van energie (windmolens) en zorgtaken (zoals dagopvang van geestelijke gehandicapten). Daarnaast worden ook inkomsten gegenereerd uit de verdieping van bestaande agrarische activiteiten als het zelf verwerken en vermarkten van kwalitatief hoogwaardige, streekgebonden en ecologische producten. Bovengenoemde activiteiten worden in toenemende mate uitgeoefend door agrariërs, ter aanvulling van het (hoofd)inkomen.

Bovengenoemde initiatieven in het agrarisch gebied worden thans nog dikwijls belemmerd door bestemmingsplannen, die uitgaan van een duidelijke scheiding van functies. De gemeente Tholen stimuleert een verder ontwikkeling van de verbrede landbouw en daarmee het behoud van het agrarisch gebied. Hiervoor heeft Tholen de volgende ambitie:

Ambitie

Het behouden en versterken van het agrarisch gebied van Tholen door het samen met andere betrokkenen realiseren van nieuwe dragende functies zoals ecologische landbouw, toerisme en recreatie.

In de komende decennia zal er ruimte vrijkomen in het landelijk gebied voor nieuwe economische dragers. De verwachting is dat naast de omvorming tot ecologische landbouw, een groei zal optreden van dienstverlenende bedrijven. Gedacht kan worden aan de groei van economische activiteiten in de sfeer van toerisme, actieve vrije tijdsbesteding, zorg en dienstverlenende bedrijven.

Ontwikkeling biologische landbouw

Het beeld van de landbouw bij de consument is de laatste jaren veranderd door ingrijpende ziekten en virussen in met name de veeteelt. De dioxine- kippen, de varkenspest, MKZ en BSE heeft een ethisch publieke discussie teweeggebracht. Steeds meer consumenten neigen naar kwaliteitsproducten (in de vorm van veilige, gezonde en milieu- en diervriendelijke producten). In de komende jaren

zullen meer agrariërs gaan inspelen op deze vraag door middel van het uitoefenen van biologisch landbouw. Het oppervlak voor biologisch landbouw zal toenemen, doordat het aantal biologische bedrijven zal groeien en doordat biologisch landbouw meer ruimte nodig heeft voor de bedrijfsvoering. De ruimtebehoefte van een biologisch bedrijf is in vergelijking tot een traditioneel landbouwbedrijf extra groot, omdat eerstgenoemd bedrijf vaak gebruik maakt van natuurlijke processen zoals natuurlijke plaagregulatie, natuurlijke bemesting en braaklegging.

Toenemende belangstelling voor recreatie en toerisme in het landelijk gebied

Recreatie en toerisme nemen de laatste jaren in economisch belang toe in het landelijk gebied. Een verdere ontwikkeling van deze sector, heeft naast economische voordelen ook maatschappelijk voordelen. Zo kan agro-toerisme bijdragen aan een betere verstandhouding tussen de stedelijke consumenten en de agrariërs. Tevens kan het een bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied, mits het in samenhang gezien wordt met andere vormen van ruimtegebruik zoals natuur, landbouw en waterberging. Recreatie is een groeisector in het landelijk gebied met een groei van de werkgelegenheid met 2,9 % per jaar. De komende jaren zal de belangstelling voor recreatie en toerisme in het landelijk gebied nog verder toenemen. Deze verwachting is gebaseerd op een aantal maatschappelijke trends:

- een groei van het aantal één- en tweepersoonshuishoudens, waarvan een deel een druk
- levenspatroon heeft. Deze huishoudens hebben in het weekend behoefte aan
- recreatiemogelijkheden dichtbij huis;
- een groei in de mobiliteit en het vrijetijdsverkeer;
- een groei van besteedbaar inkomen voor vrijetijdsbesteding;
- een toenemende waardering voor fitheid en gezondheid. Deze trend leidt tot een
- groeiende vraag naar actieve recreatievormen in de directe omgeving;
- een groeiende behoefte aan regionale identiteit, authenticiteit en natuurlijkheid in een
- periode van schaalvergroting en mondialisering
- een groei van het aantal buitenlandse toeristen, als gevolg van het vervagen van de landgrenzen in de EU en de opkomst van grensoverschrijdende regio's.

Een kanttekening bij deze groeiverwachtingen is dat het toerisme en de recreatie voor de meeste agrariërs een nevenactiviteit is. Het merendeel van de agrariërs verwacht dat de marktvooruitzichten te gering zullen zijn om een substantieel aandeel van hun inkomen uit het toerisme en de recreatie te halen. Daarnaast zijn het toerisme en de recreatie sterk afhankelijk van het agrarisch gebied. Het wegvallen van het agrarisch karakter in een regio zou negatieve consequenties kunnen hebben voor de toeristische mogelijkheden in dat gebied.

De vraag naar recreatiemogelijkheden in het landelijk gebied is groot. De consument stelt daarbij steeds hogere eisen aan de kwaliteit van de geleverde diensten. Belangrijke doelgroepen zijn de sportieve ouderen en de jonge gezinnen. Het agro-toerisme kan deze doelgroepen rust, ruimte, dieren en persoonlijke betrokkenheid aanbieden. Een deel van de agrariërs die activiteiten onderneemt op het terrein van agro-toerisme besteedt thans veel aandacht aan de uitstraling van hun bedrijf. Ze nemen vaak maatregelen om de aantrekkelijkheid van hun bedrijfsomgeving te vergroten en hechten daarbij waarde aan een aantrekkelijk landschap. Daarnaast doen steeds meer recreatiebedrijven aan kwaliteitsverbetering, door bijvoorbeeld te voorzien in de toenemende vraag naar ruimere standplaatsen en het integreren van duurzaamheid in de bedrijfsvoering. De integratie van duurzaamheid vindt onder meer plaats door duurzaam bouwen, het aanleggen van natuurspeelbossen, het afzien van plaatsen van hekken en het creëren van doorgangen voor wild.

Doelstellingen

- ❑ Agrarisch gebied gemeente Tholen blijft herkenbaar als open polderlandschap.
- ❑ Streven naar vermindering in 2005 van de stankoverlast van agrarische activiteiten
- ❑ De gemeente stimuleert agrariërs in opzetten van nieuwe economische dragers als nevenfunctie
- ❑ In 2005 vindt in het agrarisch gebied extensief recreatief medegebruik
- ❑ In 2007 is 15% van de landbouwbedrijven ecologisch.

Actiepunten

- Opstellen plattelandvisie (eventueel vanuit de Bestemming Tholen) (F)
- Stimuleren nieuwe economische dragers als uitvoering van het convenant (F)
- Zorgdragen voor dubbel ruimtegebruik in agrarisch gebied (F)
- Stimuleren ecologische landbouw(F)
- Opstellen landschapbeleidsplan(F)
- Onderzoeken preventie- en hergebruikmogelijkheden in toeristische en recreatieve sector (F)
- *Uitvoeren van onderzoek naar de consequenties van het Convenant Duurzaam Beheer (F)*

3.4.2 Revitalisering bedrijventerreinen

De gemeente Tholen is voorzien van een breed aanbod aan bedrijfsterreinen. Deze liggen verspreid over het eiland en verschillen sterk in aard en omvang. Binnen de gemeente Tholen wordt ongeveer 120 hectare in beslag genomen door bedrijfsterreinen. Hiervan bestaat ongeveer 105 hectare uit net-to bedrijfsterrein. De bedrijfsterreinen in de gemeente Tholen kunnen worden ingedeeld in regionale bedrijfsterreinen en lokale bedrijfsterreinen. Regionale bedrijfsterreinen hebben een duidelijke functie voor huisvesting van bedrijven met een regionaal verzorgings- of herkomstgebied. De regionale bedrijfsterreinen liggen bij de kern Tholen en zijn:

- Tholen
- Welgelegen I en II
- Slabbecoornpolder
- Noord

Lokale bedrijfsterreinen hebben een duidelijke functie voor huisvesting van bedrijven die een binding hebben met de betreffende kern en liggen bij de nader kernen. De bedrijventerreinen in Tholen kunnen economisch en ecologisch opzicht worden verbeterd. Dit verbeteren wordt aangeduid als revitalisering gericht op duurzame bedrijvigheid. De gemeente heeft de volgende ambitie geformuleerd:

Wat is een duurzaam bedrijventerrein?

“Samenwerking tussen bedrijven onderling en met overheden op een bedrijventerrein gericht op het verbeteren van het (bedrijfs-) economische resultaat, de vermindering van de milieubelasting en een efficiënter ruimtegebruik”.

Ambitie

Het realiseren van duurzame bedrijventerreinen waarbij de ondernemers worden gestimuleerd tot een verantwoorde omgang met natuurlijke grond- en hulpstoffen en een vergroot verantwoordelijkheidsgevoel.

De gemeente Tholen ontwikkelt economisch beleid waarin wordt aangegeven in welke richting (economisch, milieu-inhoudelijk en ruimtelijk) de Thoolse bedrijvigheid zich de komende tijd zal ontwikkelen. Het economisch beleid bestaat uit een aantal onderdelen. Zo kan het acquisitie-, vestigings- en locatiebeleid worden onderscheiden. De milieudiscipline wil participeren in zowel het ontwikkelingstraject van het nieuwe economische beleidsplan als de uitwerkingen hiervan (bijvoorbeeld ontwikkelingsplan voor bedrijventerrein Tholen Noord). De participatie vindt plaats op het organisatorische en instrumentele vlak. Organisatorisch betekent niets anders dan actief deelnemen in het ontwikkelingsproces en het maken van duidelijke afspraken. Vanuit de instrumentele kant zijn – op dit moment – twee instrumenten relevant voor de doorwerking van duurzaamheid. Ten eerste de duurzaamheidsscan (zie kader hiernaast) en ten tweede de duurzaamheidsprofielen.

De duurzaamheidsscan

De centrale vraag voor het vestigings- en locatiebeleid wordt: past het bedrijf in het profiel van het betreffende bedrijventerrein of bedrijfsconcentratie (in geval van tuinbouwbedrijven)? Ter beoordeling hiervan wordt een duurzaamheidsscan voor bedrijven ontwikkeld. Daarbij wordt zowel gekeken naar het individuele bedrijf (kan het hier?) als naar de relatie met andere bedrijven (biedt het meerwaarde in de ketenvorming tussen bedrijven?).

De volgende onderwerpen en uitgangspunten komen in de duurzaamheidsprofielen aan de orde:

- Clusteren van bedrijven die van gezamenlijke voorzieningen gebruik kunnen maken
- Stimuleren van uitwisseling tussen bedrijven van energie, water, afval en materiaalstromen. Het ontwikkelen van duurzame energiebronnen is daarbij een speerpunt.
- Toepassen van duurzaam bouwen.
- Stimuleren van voorzieningen zoals de daken van loodsen en fabriekshallen gebruiken voor pv-systemen en het opvangen en afkoppelen van hemelwater.
- Stimuleren van multifunctioneel gebruik van een bedrijventerrein. Door mogelijkheden te creëren voor bijvoorbeeld recreatieve activiteiten wordt de ruimte optimaler gebruikt. De tijdstippen en dagen dat op een dergelijk terrein geen bedrijvigheid plaatsvindt kunnen andere activiteiten worden ontplooid. Voorbeelden hiervan zijn sportfaciliteiten, uitgaansfaciliteiten en de aanleg van een visvijver in combinatie met natuur- en groenontwikkeling.
- Onderzoeken prijsmechanisme binnen het grondbeleid (bijvoorbeeld lagere grondprijs bij intensief ruimtegebruik, statiegeldregeling voor duurzame inrichting).

Meetbare beleidsdoelen

- Er is integraal economisch beleid ontwikkeld dat invulling geeft aan de ontwikkeling van bedrijvigheid in Tholen en gericht is op alle facetten van het economisch beleid
- Voor de inrichting van nieuwe bedrijfsterrainen wordt duurzaam beleid ontwikkeld
- Voor de bedrijven worden doelstellingen geformuleerd voor water- en energiebesparing alsmede voor het waterhergebruik en toepassing van duurzame energie
- Jaarlijks vindt in de recreatiesector een preventie- of hergebruikproject afval, water of energie plaats

Actiepunten

- Participatie in op te stellen vestigingsbeleid (F)
- Ontwikkelen van een duurzame bedrijfsterreinvisie (F)
- Uitvoeren studie naar energie- en waterkansen op bestaande bedrijfsterreinen (F)
- Opstellen en uitvoeren van actieplan verduurzaming van bestaande bedrijfsterreinen (F)
- Opstellen van kansnotities voor duurzame uitvoering (F)
- Initiëren, uitvoeren of begeleiden van uitvoeren van kansnotities (F)
- Realiseren duurzame bedrijventerrein, bijvoorbeeld St.Maartensdijk, Welgelegen II en Poortvliet(F)
- Uitwerken van de duurzaamheidsscan als onderdeel van het duurzaamheidsprofiel (F)
- Opstellen van een duurzaamheidsprofiel inclusief scan voor de bedrijfsterreinvisie (F)
- Uitvoeren preventie- en hergebruikprojecten (F)

4. Duurzame bedrijvigheid

4.1 Inleiding

Een duurzame bedrijvigheid richt zich op het langdurig ondersteunen van de aanwezige economische potenties waarbij het milieu zo min mogelijk wordt belast. Dit alles om nu en in de toekomst de werkgelegenheid te waarborgen. De gemeente hanteert de volgende uitgangspunten om duurzame bedrijvigheid te bevorderen.

Beleidsuitgangspunten

De (toekomstige) Thoolse bedrijven vanuit duurzaamheidsgronden op de juiste locaties vestigen en deze duurzaam inrichten en bebouwen

- Vestigen van bedrijven op de juiste locaties
- Duurzaam inrichten en bebouwen van nieuwe bedrijventerreinen
- Verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen

Het selectief stimuleren en ondersteunen van de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven en het verbeteren van hun milieuprestaties

- Speerpunten zijn recreatie-sector, landbouw en veeteelt en eigen organisatie
- Gemeente als kennisleverancier, intermediair en facilitator
- Gemeente is geen risicodragende partner
- Doelgroepgericht werken
- Bedrijfsinterne milieuzorg als katalysator en PR-middel
- Stimuleren milieuverantwoord ondernemen (bedrijfsinterne milieuzorg)
- Gezamenlijke verantwoordelijk voor directe leef- en werkomgeving
- Stimuleren opwekking en gebruik duurzame energie

Het zorgdragen en waarborgen van een herkenbaar, gericht en rechtvaardig gemeentelijk bedrijfsbeleid gericht op beperking van milieuhinder en –risico's voor de directe leefomgeving

- Vergunningverlening en handhaving zijn instrumenten die een basisniveau van milieubescherming garanderen
- Verruimde reikwijdte structureel toepassen
- Integrale handhaving als vertrekpunt
- Maatwerk richting bedrijven
- Belonen van duurzame bedrijven

De gemeente Tholen wil graag duurzame bedrijven aantrekken en de bestaande bedrijven verduurzamen. Dit betekent onder meer 'het juiste bedrijf op de juiste locatie'. Door een zorgvuldige locatiekeuze kan belasting van het milieu zoveel mogelijk vroegtijdig worden voorkomen. Een zorgvuldige locatiekeuze houdt rekening met toekomstige ontwikkelingen in de omgeving, met ontwikkelingsmogelijkheden van de bedrijven op de locatie en de (potentiële) milieubelasting van bedrijven. Voor het vestigen van bedrijven op de juiste locaties, het duurzaam inrichten en bebouwen van nieuwe bedrijventerrein en het verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen speelt het duurzaamheidsprofiel een centrale rol. In het vorige hoofdstuk – duurzame ruimtelijke ontwikkeling – is het gebruik hiervan uiteengezet. Tevens is de revitalisering/herstructurering van bedrijventerreinen als beleidsspeerpunt uitgewerkt.

Een goed milieubeleid is niet alleen een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente. Zeker voor een relatief kleine gemeente als Tholen zijn beperkingen aanwezig om bedrijven actief te ondersteunen en te stimuleren in het verbeteren van hun milieuprestaties. De gemeente zal met andere woorden haar inzet gericht moeten maken (selectief zijn). Dit betekent een aantal dingen.

1. Ten eerste zal de gemeente zich moeten richten op een aantal sectoren. Als speerpunt kiest de gemeente de recreatiesector, landbouw en veeteelt en de eigen organisatie. Argumenten voor deze keuze zijn veel milieuwinst te behalen, belangrijke sectoren voor de gemeente, relatief grote organisatiegraad en vervullen van voorbeeldfunctie.
2. Ten tweede zal de gemeente zo min mogelijk solitair opereren en zoveel mogelijk met de branche zelf samenwerken. De rol die de gemeente zich aanmeet is er een van kennisleverancier, intermediair en stimulator. Als bevoegd gezag weet de gemeente wat ervan uit de wet- en regelgeving noodzakelijk is, is zij op de hoogte van allerlei ontwikkelingen en mogelijke subsidies etc. De gemeente initieert, stimuleert en participeert in projecten maar voert ze zelf niet primair uit. Hier ligt de verantwoordelijkheid bij de bedrijven en branche-organisaties. Ook zal de gemeente geen risicodragende partner zijn in projecten. Hooguit vindt in sommige gevallen cofinanciering i.c. subsidiering plaats.
3. Ten derde richt de gemeente zich op een aantal milieu-inhoudelijke onderwerpen. Centraal staat de ambitie dat bedrijven het milieubeleid hebben geïntegreerd hebben in de eigen organisatie. De gemeente stimuleert deze ontwikkelingsrichting door het structureel toepassen van de verruimde reikwijdte. Ook het hebben van een bedrijfsintern milieuzorgsysteem is hiervoor een belangrijk instrument. Hiernaast heeft de gemeente nog twee speerpunten, te weten duurzame energie en verantwoordelijkheid voor de directe omgeving. Op het vlak van energie valt nog zeer veel winst te behalen. Naast het realiseren van energiebesparing is ook opwekking als het gebruik van duurzame energie een kansrijke richting. Hierbij kan worden gedacht aan het stimuleren van bedrijven om groene stroom te gebruiken, realiseren van (collectieve) voorzieningen op een bedrijventerrein voor opwekking van duurzame energie, het stimuleren van duurzaam (ver)bouwen van bedrijven etc.

Een duurzaam bedrijf heeft niet alleen aandacht voor bedrijfseconomische principes maar ziet zichzelf als onderdeel van een groter geheel (de omgeving). De gemeente ondersteunt en belooft bedrijven die een dergelijke opstelling vertonen. In de vergunningverlening en handhaving speelt een dergelijke houding een positieve rol door middel van bijvoorbeeld een lagere frequentie van bedrijfsbezoeken. Ook zal de gemeente dergelijke bedrijven actief promoten.

Een gemeente heeft richting bedrijven een belangrijke taak in het uitvoeren van de Wet milieubeheer. De uitvoering van deze wet dient te zorgen voor een goede milieubescherming. Het verlenen van milieuvergunningen, het afhandelen van AmvB-meldingen, het verzorgen van toezicht op naleving van de voorschriften uit de vergunningen en de AmvB's en het (bestuurlijk) handhaven hiervan moeten zorgen voor deze bescherming. De uitvoering van de Wet milieubeheer zal in vergelijking tot voorheen veranderen. De gemeente staat maatwerk voor. Dit betekent onder meer dat bedrijven die een goed milieugedrag, -houding en -belasting vertonen op een bepaalde manier worden "beloond". Met belonen wordt gedacht aan een andere manier van handhaven van de voorschriften en extra aandacht voor adviseren van deze bedrijven. De bedrijven die het tegenovergestelde zijn van 'duurzame' bedrijven krijgen ook de benodigde aandacht. Alleen dan in de vorm van 'consequente en harde aanpak' van overtredingen. Het bestuursrechtelijke instrumentarium (bestuursdwang, dwangsom, etc) wordt hierbij zeker en snel ingezet. De gemeente staat immers voor een veilige, gezonde en milieuvriendelijke leefomgeving.

4.2 De strategie

De centrale vraag is op welke wijze de gemeente Tholen ervoor zorgt dat de beschreven beleidsuitgangspunten in praktijk worden gebracht i.c. de bedrijvigheid wordt verduurzaamd. De gemeente heeft twee strategieën ontwikkeld om duurzame bedrijvigheid 'handen en voeten' te geven.

Strategie 1

Het zoeken naar mogelijkheden voor duurzaamheid in en voor bedrijven en deze omzetten in concrete kansen in het programma 'Duurzaam Ondernemen'

De gemeente Tholen gaat duurzaamheid in en voor bedrijven een structurele plaats geven in haar taakuitvoering door het opstellen van het programma 'Duurzaam Ondernemen'. Het programma heeft ten doel mogelijkheden voor duurzaamheid te agenderen, te onderzoeken, uit te werken en/of uit te voeren met als uiteindelijke resultaat dat de uitkomsten worden geïntegreerd in de gemeentelijke taakuitvoering of de bedrijfsvoering van bedrijven. Het programma heeft daarmee een projectmatig karakter en wordt jaarlijks opgesteld i.c. herijkt. Met het programma wordt duidelijk wat de gemeente jaarlijks (projectmatig) investeert in duurzaamheid. De gemeente zal voor de uitvoering zowel financiële als personele capaciteit beschikbaar stellen. Voor de projecten die in het programma worden opgenomen wordt zoveel mogelijk samengewerkt en gezocht naar financiële middelen (cofinanciering, bestaande subsidie-regelingen etc). Ook de uitvoering van de projecten ligt zoveel als mogelijk bij andere partijen dan de gemeente. Om deze uitgangspunten ook daadwerkelijk in praktijk te kunnen brengen, is de inbreng van direct betrokkenen bij de ontwikkeling van het programma van groot belang. De gemeente initieert de ontwikkeling van het platform 'Platform Duurzaam Ondernemen' waarin vertegenwoordigers van verschillende soorten ondernemers/branches zitting hebben. Het platform fungeert enerzijds als een soort denktank (voor het opstellen van het programma) en anderzijds als een soort netwerkorganisatie om projecten te initiëren en uit te laten voeren. Het voorliggende milieubeleidsplan 2003-2008 bevat het programma 'Duurzaam Ondernemen 2003'. Dit ziet er als volgt uit:

- Inventarisatie van bestaande subsidie-, krediet- en co-financieringsregelingen waarvan de en het Thoolse bedrijfsleven een beroep op kan doen (in het kader worden enkele voorbeelden van dergelijke regelingen genoemd)
- In samenwerking met de horecabranche en Zeeuwse gemeenten ontwikkelen het vignet Duurzame Horeca
- Ontwikkelen van een nieuwe vorm van bedrijfsbegeleiding
- Initiëren en opzetten van preventie- en hergebruiksprojecten op het terrein van energie, afval, water en grondstoffen in samenwerking met branche-organisaties

Voorbeelden Financiële regelingen

Programma duurzame bedrijventerreinen

Stimuleringsprogramma voor verduurzamen van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen (NOVEM).

Programma duurzaam inkopen

Programma om inkoopers bij ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen te ondersteunen bij milieubewuster inkopen (Programmabureau Duurzaam Inkopen)

Programma OEI: optimale energie infrastructuur

T.b.v. realisatie van duurzame bedrijventerreinen (NOVEM).

Doelstellingen

- In 2003 wordt het programma 'Duurzaam Ondernemen' opgesteld en daarna jaarlijks herijkt
- Alle geprogrammeerde acties uit het programma 'Duurzaam Ondernemen' worden opgepakt

Actiepunten

- Organiseren en houden van bijeenkomsten 'Duurzaam Ondernemen' met vertegenwoordigers van de doelgroep (F)
- Opstellen programma 'Duurzaam Ondernemen' (F)
- (Mede) uitvoeren van programma 'Duurzaam Ondernemen' (F)
 - Inventarisatie financiële regelingen

- Vignet duurzame horeca
- Preventie- en hergebruikprojecten

De tweede strategie van de gemeente bij het duurzaam ontwikkelen van de bedrijvigheid luidt als volgt:

Strategie 2

Het realiseren van een omvormingsproces van de 'klassieke' vergunningverlening en handhaving naar een moderne vorm van bedrijfsbegeleiding

De traditionele vergunningverlening en handhaving in het kader van de Wet milieubeheer hebben, bij de meeste bedrijven, voor een gezonde basis van milieubescherming gezorgd. Om de stap naar duurzaamheid te zetten, is meer nodig. De duurzaamheidsprofielen zijn voorbeelden van een nieuwe benadering. Ook in de uitvoering van de Wet milieubeheer i.c. vergunningverlening en handhaving is een verandering wenselijk. Om de bedrijven uit te dagen structureel milieuaspecten te integreren in de bedrijfsprocessen en hen te stimuleren de eigen verantwoordelijkheid te nemen moet het uitgangspunt in de vergunningverlening en handhaving veranderen. De houding van het bedrijf en het naleefgedrag van de voorschriften moeten 'gewicht' krijgen in de vergunningverlening en handhaving. Dus niet het verlenen van een milieuvergunning of de controle op de naleving ervan staat alleen centraal, maar ook de vraag of het bedrijf haar milieuprestatie kan verbeteren in haar omgeving (inclusief de burgers) en hoe dit kan worden bereikt. De nieuwe vorm van bedrijfsbegeleiding wordt de planperiode uitgewerkt en toegepast en komt in hoofdlijnen op het volgende neer:

- I. Een nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek
- II. Kwaliteitsverbetering vergunningverlening
- III. Kwaliteitsverbetering handhaving
- IV. Kwaliteitsverbetering gemeentelijke organisatie

Waarom een omvormingsproces?

De praktijk van vergunningverlening (en controle) is gebaseerd op de filosofie dat naarmate een bedrijf (potentieel) meer milieubelastend is, er meer en frequenter aandacht aan wordt geschonken in termen van tijd en controles. In de loop van de jaren negentig zien we echter een aantal verschuivingen in het milieubeleid zelf:

- De vraag om meer samenhang: gebiedsgericht, ketengericht, branchegericht (interne integratie milieubeleid)
- Uitgaan van meer eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven i.c. meer zelfregulering
- Milieurendement i.p.v. administratief programma centraal bij prioriteitstelling
- Meer beleidsvrijheid voor gemeenten

Deze verschuivingen laten zien dat een meer gerichte aanpak – waarbij maatwerk voorop staat - wenselijk is.

I Een nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek

Het uitgangspunt van de nieuwe benadering is dat de zogenaamde VOGM-systematiek wordt losgelaten. In de VOGM-systematiek worden bedrijven op basis van de (potentiële) milieurisico's in één van de vier categorieën ingedeeld. Onder categorie 1 vallen de bedrijven met een miniem milieurisico en onder categorie 4 de bedrijven met een hoog milieurisico. Op basis van deze verdeling wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de hoeveelheid vergunningaanvragen en meldingen die zijn te verwachten. Hetzelfde wordt gedaan voor de controles. Voor zowel vergunningverlening als handhaving worden zogenaamde VOGM-kengetallen gehanteerd. Het belangrijkste nadeel van de VOGM-systematiek is dat potentiële milieubelasting bepalend is voor de inzet van de gemeente. Daarbij speelt de werkelijkheid (te realiseren milieuwinst, aantal klachten over en bedrijf, de houding en gedrag van een bedrijf) een ondergeschikte rol. De gemeente wil de instrumenten vergunningverlening en handhaving effectiever en efficiënter inzetten. Dat wil zeggen dat de capaciteit op een andere manier wordt ingezet, namelijk gericht op het behalen van milieurendement. Hiervoor ontwikkelt de gemeente op termijn een Thoolse bedrijfsbegeleidingssystematiek welke bijvoorbeeld op de volgende parameters is gebaseerd.

Thoolse Wm-bedrijven

- Categorie 1: 89 bedrijven
- Categorie 2: 601 bedrijven
- Categorie 3: 198 bedrijven
- Categorie 4: 25 bedrijven

- Potentiële milieuhygiënische aspecten (potentiële milieubelasting, afstanden, ligging, etc)
- Feitelijke milieuhygiënische aspecten (aantal klachten over het bedrijf, verontreinigingen, overlastsituaties, etc)
- Handhavingstechnische aspecten (overtredingen, medewerking etc)
- Duurzaamheidstechnische aspecten (in bezit van keurmerk, houding van bedrijf, ect)

In de nieuwe systematiek zal een weging van en binnen de bovenstaande parameters moeten plaatsvinden. De uitkomsten leiden tot een nieuwe prioritering van bedrijfsbegeleiding waarbij gewerkt kan worden volgens een driedeling van koplopers, middenmoters en achterblijvers. Elke groep krijgt een eigen benadering die er op hoofdlijnen als volgt uit ziet.

	Beschrijving	Aanpak	Meetbaar resultaat
Koplopers (circa 10% van alle bedrijven)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Professioneel ▪ Welwillend ▪ Valt milieuwinst te behalen ▪ Actieve houding 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gezamenlijke projecten ▪ Monitoring op afstand ▪ Intensieve relatie ▪ Zelfregulering 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bedrijfsinterne milieuzorgsystemen ▪ Innovatieve voorbeeldprojecten ▪ Bedrijfsmilieujaarsverslagen ▪ Vergunning Op Maat
Middenmoters (circa 80%)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grote heterogene groep ▪ Passieve houding 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stimulering via branches ▪ Projectmatige handhaving (gebieds- en branche gericht) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mix van doel- en middelvoorschriften ▪ Periodieke integrale controles
Achterblijvers (circa 10%)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Notoire overtreders ▪ Risicovolle bedrijven voor omgeving ▪ Negatieve houding 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zeer frequente bedrijfsbezoeken ▪ Correctief optreden 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vergunningen met middelvoorschriften ▪ Bestuursrechtelijk optreden

De nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek kan nog worden verfijnd door binnen de drie groepen een bepaalde prioritering te hanteren. De indeling van bedrijven in drie categorieën is niet alleen bestemd voor de gemeentelijke organisatie. Ook richting de bedrijven zelf zal dit gecommuniceerd worden. Naar de maatschappij wordt alleen de groep bedrijven die in categorie 1 (“koplopers”) vallen, bekend gemaakt. De gemeente geeft deze bedrijven – openbaar – het predikaat (keurmerk) ‘duurzaam’.

Voor alle duidelijkheid is de boven geschetste systematiek een voorbeeld van de nieuwe werkwijze. De gemeente Tholen zal tijdens de planperiode een keuze maken in de aard van de nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek. De nieuwe systematiek zal ook betrekking hebben op de gemeentelijke activiteiten die onder de bedrijfsbegeleiding vallen.

II Kwaliteitsverbetering vergunningverlening

Los van – maar uiteraard wel in relatie met - de nieuwe systematiek van bedrijfsbegeleiding investeert de gemeente de komende jaren in de kwaliteit van vergunningverlening. Voorop staat dat alle vergunningen adequaat dienen te zijn. Adequaat betekent dat de voorschriften actueel zijn voor wat betreft de situatie waarin het bedrijf zich bevindt en de normering/regels uit de wet- en regelgeving. De verruimde reikwijdte (energie, afval, water, mobiliteit en grondstoffen) van de Wet milieubeheer biedt mogelijkheden om het verantwoord omgaan met natuurlijke grond- en hulpstoffen te stimuleren. De verruimde reikwijdte wordt altijd toegepast. Hiervoor zal de gemeente een interne checklist ontwikkelen. De komende jaren zal de gemeente ervaring opdoen met de Vergunning Op Maat-systematiek.

III Kwaliteitsverbetering handhaving

Bedrijven worden regelmatig bezocht en gecontroleerd door verschillende (onderdelen van) organisaties. Dit is voor een bedrijf verwarrend en voor de controlerende instanties inefficiënt. De afstemming en informatie-uitwisseling met externe handhavinginstanties is reeds geïntensiveerd en geformaliseerd (bestuursovereenkomst handhaving). In de komende periode vindt structureel handhavingsoverleg tussen de verschillende overheidspartners plaats en er worden periodiek integrale handhavingprojecten uitgevoerd. De gemeente Tholen participeert hierin actief en zorgt voor implementatie en uitvoering van de afspraken die in het kader van de handhavingssamenwerking worden gemaakt. Deze projecten hebben een ruimtelijk, branchegericht, themagericht karakter of zijn hiervan een combinatie. Naast de afstemming met externe partijen zal ook de coördinatie en gezamenlijke uitvoering met de interne handhavende partijen om aandacht vragen. Er wordt een periodiek gemeentelijk handhavingsoverleg in het leven geroepen waarin vertegenwoordigers uit het ‘grijze, groene, blauwe en rode’ veld participeren.

Op landelijk niveau loopt een discussie over een verdere professionalisering van de handhaving. Het voorstel voor instelling van regionale handhavingdiensten is voorlopig van de baan. Daarentegen zijn de verschillende landelijke partijen er wel over eens dat er kwaliteitscriteria ontwikkeld moeten worden ter verbetering van handhaving op lokaal niveau.

In het bestuurlijk overleg van 28 januari 2002 tussen de minister van VROM en bestuurders van andere overheden/koepelorganisaties (VROM, IPO, VNG en UvW) is gebleken dat breed de overtuiging aanwezig is dat de kwaliteit en professionaliteit van de handhaving beter moeten. In plaats van zich op voorhand te richten op eventuele aanpassingen in de uitvoeringsorganisatie en –structuur wensen de bestuurders echter de inhoud voorop te stellen. Dit betekent dat er behoefte is aan heldere, meetbare en door iedereen onderschreven criteria voor de kwaliteit van de handhaving en het handhavingproces. Het nu lopende deelproject ‘Kwaliteitscriteria’ is erop gericht zo’n beoogd stelsel van criteria tot stand te brengen. De kwaliteitscriteria zijn bedoeld om richting te geven aan de verdere professionalisering van de handhaving.

De belangrijkste consequenties van het project ‘Professionalisering van de milieuhandhaving’ liggen op het vlak van het invullen en uitvoeren van de landelijke kwaliteitscriteria. In eerste instantie zal elk bevoegd gezag januari 2003 een zelfevaluatie moeten uitvoeren. Hieruit zal een landelijk beeld

worden gedistilleerd alsmede zijn de verbeterpunten per bevoegd gezag bekend. De jaren 2003 en 2004 staan in het teken van het nemen van maatregelen om aan alle kwaliteitscriteria te voldoen. Januari 2005 vindt een hernieuwde beoordeling plaats.

IV Kwaliteitsverbetering gemeentelijke organisatie

Uit het omvormen van de 'klassieke' vergunningverlening en handhaving naar een nieuwe vorm van bedrijfsbegeleiding zullen activiteiten voortvloeien. Ten eerste zal het bedrijfsinformatiesysteem MILIS aan de nieuwe eisen van bedrijfsbegeleiding aangepast moeten worden. Ten tweede investeert de gemeente in het trainen en opleiden van de bedrijfscontactfunctionarissen om het concept van de 1-loket gedachte meer invulling te geven. Ten derde het klachtensysteem. Een goed functionerend klachtensysteem biedt waardevolle informatie voor de gemeentelijke taakuitvoering, is een stimulans voor het verbeteren van de relatie tussen de gemeente en haar doelgroepen en zorgt voor adequaat optreden bij een calamiteit.

Doelstellingen

- ❑ Milieuprestaties en milieugedrag/-houding van bedrijven zijn mede bepalend voor de wijze van vergunningverlening en handhaving door de gemeente
- ❑ De nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek is begin 2006 operationeel
- ❑ Bij een overtreding na een 2^e hercontrole volgt altijd bestuursrechtelijk handhaving
- ❑ In 2005 is het aantal termijnoverschrijdingen bij vergunningverlening minder dan 10%
- ❑ In 2006 beschikt 10% van alle vergunningplichtige bedrijven over een Vergunning Op Maat
- ❑ Vanaf 2004 wordt altijd de verruimde reikwijdte toegepast (i.c. beoordeeld)
- ❑ Op 1 januari 2005 voldoet de gemeente Tholen aan de kwaliteitscriteria handhaving
- ❑ Geen enkele Wm-vergunning is ouder dan 10 jaar
- ❑ In 2004 is de doorwerking van de nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek gerealiseerd (aanpassen MILIS)

Actiepunten

- Opstellen plan van aanpak nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek (F)
- Uitwerken en beschrijven nieuwe bedrijfsbegeleidingssystematiek (F/V)
- Ontwikkelen en uitvoeren communicatiecampagne 'keurmerk duurzame bedrijven' (F)
- *Uitvoeren vergunningverlening Wet milieubeheer 'nieuwe stijl' (V)*
 - *Vergunningen, meldingen 8.19, AmvB's (w.o. de nieuwe AmvB's veiligheid)*
 - *Vergunning Op Maat*
 - *ALARA, Verruimde reikwijdte*
 - *Stimuleren BIM*
 - *Considerans*
 - *Coördinatie Wm en Wvo*
 - *Coördinatie Wm en Ww*
 - *Bezwaar en beroep*
- *Uitvoeren handhaving Wet milieubeheer 'nieuwe stijl' (V)*
 - *Integrale controles, aspectcontroles*

- *Beoordeling milieujaarverslagen*
- *Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke sancties*
- *Klachtenbehandeling en -afhandeling*
- *Ontwikkelen checklist verruimde reikwijdte (V)*
- *Verrichten zelfevaluatie kwaliteitscriteria handhaving (V)*
- *Ontwikkeling werkwijze 'Vergunning Op Maat in Tholen' (F) (via programma DO)*
- *Deelname aan structureel handhavingsoverleg in het kader van de Bestuursovereenkomst Handhaving inclusief projecten (V)*
- *Initiëren van en participeren in integrale handhavingprojecten (V)*
- *Opzetten en uitvoeren structureel intern integraal handhavingsoverleg (V)*
- *Implementatie consequenties nieuwe stijl vergunningverlening en handhaving Wm (bedrijfsvoeringsondersteunende taken) (V)*
 - *Ostellen draaiboek voor aanpassing bedrijfsmilieuinformatiesysteem (V)*
 - *Aanpassen bedrijfsmilieuinformatiesysteem (V)*
 - *Optimaliseren van de "Eén loket-functie" (F)*

4.3 Beleidspeerpunten

4.3.1 De recreatiesector

De recreatiesector in Zeeland is een voorbeeld van een branche waar duurzaamheid niet alleen met de mond wordt beleden maar ook in praktijk wordt gebracht. Het beste voorbeeld hiervan is de zogenaamde 'milieubarometer'; een keurmerk voor recreatiebedrijven waarmee wordt aangegeven hoe duurzaam het bedrijf bezig is. Inmiddels hebben 20 bedrijven het keurmerk behaald en zijn in 2001 45 aanmeldingen binnengekomen. Het nut en de noodzaak van een dergelijke duurzaamheidstoets is vanuit de sector zelf gekomen. Door het treffen van milieubesparende maatregelen (duurzame energie, milieustraatjes, water- en energiebesparing etc) kan de ondernemer zuiniger werken en zichzelf profileren/promotie voeren als 'groen' recreatiebedrijf. Dit is nodig omdat de recreant i.c. toerist meer en meer rust, ruimte en water wil in plaats van zon, zee en strand. De gemeente ondersteunt de branche-initiatieven om de volgende ambitie te kunnen verwezenlijken.

Ambitie

Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor verbetering van de kwaliteit van milieu (leefomgeving) en verbetering van het toeristisch-recreatieve product

Van belang is dat de initiatieven vanuit de branche bekend zijn bij de gemeente en dat de gemeente haar beleid hierop afstemt. Zo zal de gemeente Tholen in haar bedrijfsbegeleidingssystematiek het keurmerk voor recreatiebedrijven als parameter meenemen. Samen met de brancheorganisatie onderzoekt de gemeente de mogelijkheden en wensen voor duurzaamheidsinvesteringen in relatie tot de uitbreiding van recreatiebedrijven. De gemeente vindt het belangrijk dat naast kwaliteitsverbetering binnen het recreatiebedrijf er ook aandacht is voor de directe omgeving van het recreatiebedrijf. In onderzoek worden in ieder geval de volgende elementen betrokken:

- Duurzaam bouwen van recreatiewoningen
- Gezamenlijk investering in het groen van het omliggende gebied

Op basis van het onderzoek wordt bekeken welke beleidslijn wordt gevolgd en welke vervolgcacties nodig zijn.

Doelstellingen

- ❑ Er is structureel overleg tussen de gemeente en de toeristisch-recreatieve partners
- ❑ Alle recreatiebedrijven in Tholen zijn bekend met de milieubarometers
- ❑ In 2004 is gezamenlijk beleid ontwikkeld voor verduurzaming in de recreatiesector

Actiepunten

- Voorbeeld stellen met gemeentelijke instellingen en gebouwen (F)
- Implementatie keurmerk 'milieubarometer' in bedrijfsbegeleiding (F)
- Ondersteunen projecten en acties uit de recreatieve sector (F)
 - Duurzame energie
 - Voorlichting
- Uitvoering Drank- en Horecawet (V)
- In het kader van MIG-beleid in overleg met de recreatiesector vaststellen van de geluidzones voor (water)recreatiesporten (F)

4.3.2 De landbouw- en veeteeltsector

De landbouw- en veeteeltsector is van levensbelang voor de gemeente Tholen. Anno 2002 wordt ca. 70% van het gemeentelijk oppervlak gebruikt door de landbouw- en veeteeltsector en zorgt voor 15% werkgelegenheid. De sector staat echter onder druk. We hoeven ons alleen maar de verschillende crisissen te herinneren. De gemeente Tholen signaleert de ontwikkelingen in de sector en wil door middel van positieve impulsen i.c. stimulansen de gewenste veranderingen in de sector ondersteunen. Hierbij worden twee lijnen gevolgd. Ten eerste, de gemeente hanteert en handhaaft de wettelijke regelingen, besluiten en beleidslijnen. Het nationale en provinciale beleid is hierbij leidend. Binnen deze kaders wil de gemeente in samenwerking met de branche-organisaties (bijv. ZLTO) ondersteunend aan de sector zijn. Dit is de tweede lijn. De ondersteuning moet bijdragen aan het verwezenlijken van de volgende ambitie.

Ambitie

Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven gericht op het verduurzamen en economisch versterken van de landbouw- en veeteeltsector

Duurzame landbouw is niet alleen ecologische en biologisch-dynamische landbouw maar vooral bestaande landbouw die energie-extensiever en waterbesparender is en minder gebruik maakt van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen. In de reguliere bedrijfsbegeleiding wordt aandacht besteed aan de uitstoot van ammoniak, stankhinder (gebaseerd op de geurnota voor bedrijven Zuid-Beveland en Tholen), energie- en waterbesparing en het gebruik van duurzame energie. Dit vindt niet alleen plaats door het toepassen van de regels maar ook door een concrete invulling van de adviesrol en het opzetten van gezamenlijke projecten. Een drietal initiatieven zijn het laten uitvoeren van energie- en waterscans voor veehouderijen, het introduceren van

Puntensysteem voor duurzaamheid

Het ministerie van LNV heeft een puntensystematiek ontwikkeld om de prestaties van bedrijven t.a.v. duurzaamheid te kunnen waarderen. De gemeente kan met behulp van dit systeem de prestaties van individuele bedrijven beoordelen op de thema's milieu (ammoniak, mineralen, broeikasgasen), diergezondheid en dierwelzijn en haar vergunningverlening en handhaving daarop afstemmen. Het puntensysteem wordt toegepast binnen 'Verbreed groen label'. Dit is een certificeringssysteem voor bedrijven.

een puntensystematiek voor duurzame prestaties (zie kader) en het uitvoeren geven van het convenant nieuwe economische dragers (agrarischem groen- en natuurbeheer, biologisch boeren, plattelands-/hoevetoerisme, landschapscampings).

Doelstellingen

- Jaarlijks daling van het aantal stankklachten van agrarische bedrijven
- Jaarlijkse toename van het aantal agrarische bedrijven met een nevenfunctie (recreatie, natuurbeheer)
- Uitvoering convenant nieuwe economische dragers

Actiepunten

- *Het laten uitvoeren van energie- en waterscans voor veehouderijen (F)*
- Implementatie puntensysteem als duurzaamheidstoets (F)
- Ondersteunen projecten en acties uit de landbouw- en veeteeltsector (F)
 - Zonnecollectoren op schuren
 - Hergebruiksmogelijkheden water

4.3.3 De gemeente zelf

De gemeente is zelf ook een 'bedrijf'. Bij de reguliere bedrijfsuitoefening gelden voor haar dan ook dezelfde regels als voor overige organisaties. Vaak wordt dit samengevat onder de noemer van bedrijfsinterne milieuzorg (BIM). Dit staat voor de ontwikkeling en het beheer van een systeem waarin zorg voor het milieu geïntegreerd wordt met de gemeentelijke bedrijfsvoering. Het doel van BIM is het verlagen van de milieubelasting van de eigen organisatie. Thema's die bij BIM een rol spelen zijn: afval, catering, schoonmaak, inkoop, papier, energie en water, gebouwbeheer en –onderhoud, groenbeheer en vervoer. De gemeente Tholen heeft voor haar eigen organisatie de volgende ambitie geformuleerd.

Ambitie

Het intensiveren van milieuzorg in de gemeentelijke organisatie

Vanuit deze ambitie heeft de gemeente doelen geformuleerd. Via een te ontwikkelen meet- en registratiesysteem wordt nagegaan in hoeverre deze doelen worden bereikt. Op het gebied van energieverbruik vervult de energieregistratie een belangrijke functie. Op basis van de jaarlijkse rapportages wordt bekeken of de doelstellingen zijn gehaald en in hoeverre er mogelijkheden zijn tot het nemen van extra maatregelen. Een actieplan vormt de basis voor de jaarlijkse verbeteringsvoorstellen. Voor 2003 zal het accent worden gelegd op het invoeren van het plan tot Duurzaam inkopen. De gemeente Tholen treft momenteel voorbereidingen voor de bouw van een nieuw gemeentehuis. Naar verwachting is de bouw in 2005 gereed. Vanuit milieu wordt ingezet op het duurzaam bouwen van het gemeentehuis waarbij al in de ontwerpfase aandacht wordt besteed aan duurzame energie, energiebesparende maatregelen, hergebruik van grondstoffen, gebruik van duurzame materialen, waterbesparende voorzieningen en het hergebruik van hemel- en vuil water.

Doelstellingen

- De vergunningen voor gemeentelijke inrichtingen zijn actueel en adequaat
- Jaarlijks afname van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen
- In 2005 wordt 30% van de gemeentelijke energiebehoefte voorzien door Groene stroom
- In 2006 is 20% energiebesparing gerealiseerd ten opzichte van 2000

- ❑ In 2006 is 10% waterbesparing gerealiseerd ten opzichte van 2000
- ❑ Voor het ontwerp en bouw van het nieuwe gemeentehuis worden milieu-/duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd

Actiepunten

- Opzetten gemeentelijk meet- en registratiesysteem GIM (V)
- Opstellen van jaarrapportages GIM (V)
- Opstellen en uitvoeren actieplan GIM (V)
 - Verbeteren systeem
 - Veranderen organisatie
 - Ontwikkelen en implementeren maatregelen
 - Uitvoeren van projecten en acties (Duurzaam inkopen)
- Milieuparticipatie in projectgroep 'Nieuw Thools gemeentehuis'

5. Duurzaam handelen

5.1 Inleiding

Uitgangspunt is dat gewerkt wordt aan een verduurzaming van de Thoolse samenleving. Dat vraagt van gemeente, bedrijven, instellingen en burgers een actieve betrokkenheid. Duurzaam handelen betekent in eerste instantie aandacht voor de kwaliteit van onze leefomgeving: schoon, veilig, mooi en houdbaar. Niet minder belangrijk is om aandacht te geven aan de samenhang met deze waarden elders (mondiaal perspectief) en het perspectief op langere termijn. Tholen wil de kennis en het besef (duurzaam denken) van de inwoners over milieu en duurzaamheid op een zodanig manier vergroten dat het zich vertaalt in een grotere betrokkenheid en participatie. Uiteindelijk zal dit invloed hebben op het gedrag (duurzaam handelen). Een interessante vraag is dan “waarom zouden een Tholenaar meewerken aan verandering van denken en doen?” Om deze vraag te kunnen beantwoorden en hiernaar te handelen, moet de burger bereikt worden. Kortom, weten wat er speelt, wat als belangrijk wordt gezien en wie hij of zij is? De gemeente Tholen hanteert de volgende beleidsuitgangspunten om duurzaam handelen te bevorderen.

Beleidsuitgangspunten

Op een structurele en systematische wijze het kennisniveau en het besef van de Tholenaar over milieu en duurzaamheid vergroten zodat de betrokkenheid, de participatie en het duurzame handelen worden versterkt.

- Het principe van de 5 A's systematisch volgen
- De leefwereld van de Tholenaar ook echt centraal stellen
- Inzichtelijk maken van gedrag, milieuproblemen en effecten
- Vergroten invloed van burgers

Het milieubeleid heeft zich jaren laten kenmerken door termen als ‘gebod’ en ‘verbod’. Op zich is dit principe in een aantal gevallen niet verkeerd. Er spelen echter twee problemen. Ten eerste is het principe gebaseerd op wat de overheid belangrijk vindt, terwijl in een groot aantal situaties het veel meer voor de hand ligt dat de burgers zelf aanreiken wat belangrijk is. Ten tweede is het voor- en natraject van het principe vaak onduidelijk of wordt zelfs vergeten. Met het voortraject bedoelen we dat duidelijk moet zijn wat het probleem is, waarna vervolgens dit ook helder en duidelijk gemaakt moet worden. Met het natraject bedoelen we dat de verinnerlijking van de oplossing van het probleem ook daadwerkelijk plaatsvindt. De gemeente zal met andere woorden het principe van de 5 A's toepassen:

1. Achterhalen(weten): eerst weten wat het vraagstuk is;
2. Agenderen (kennen): dan het vraagstuk uiteenrafelen en duidelijk naar voren brengen;
3. Ambieren (denken): vervolgens het gezamenlijk bedenken van oplossingsrichtingen, maatregelen en instrumenten;
4. Attenderen (kunnen): waarna het stimuleren van de doelgroepen om gezamenlijk de ingeslagen weg te doorlopen plaatsvindt;
5. Adopteren (doen): om tenslotte voorzieningen te treffen dat de doelgroepen zich gedragen volgens de ingeslagen weg.

De directe leef-, werk- en woonomgeving moet meer centraal staan. Dit is nodig omdat burgers die last hebben van een milieuprobleem eerder geneigd zijn in actie te komen voor een oplossing van het probleem. Een goed voorbeeld is een straat met veel verkeersoverlast. Geluidhinder, verkeerd

geparkeerde auto's en stank kunnen als dermate hinderlijk worden ervaren dat de bewoners in protest gaan en bij de gemeente aandacht vragen voor een oplossing. Kortom, de directe leefomgeving en haar problemen zijn bepalend voor het beleid dat gemeente ontwikkelt en uitvoert. Ook zal de gemeente voorzieningen moeten treffen om continu de leefwereld van de Tholenaar te kennen.

Er zijn echter ook milieuproblemen die niet als een probleem worden ervaren en waarvoor maatregelen dan ook logischerwijs geen draagvlak bestaat ("een probleem is pas een probleem als het ook wordt ervaren als een probleem"). Bijvoorbeeld ten aanzien van de bijdrage aan de mondiale milieuproblemen geldt dat deze bijdrage aan versterking of vermindering van het probleem niet direct zichtbaar is. Een inwoner die kwistig omgaat met energie zal hooguit meer geld kwijt zijn, maar ziet niet dat dit nadelige gevolgen heeft voor het milieu in z'n totaliteit. Het beleidsuitgangspunt gaat er dan ook vanuit dat de gemeente het gedrag en de consequenties inzichtelijk maakt. Hiervoor dient zij inzicht te verkrijgen in wat bij de burgers leeft en hoe hun gedrag eruit ziet. Mogelijke instrumenten hiervoor zijn het periodiek enquêteren van de burgers (omnibusenquête) en het opstellen van een ecologische voetafdruk.

In Tholen wonen per 1 januari 2003 circa 24.000 inwoners. Zonder medewerking van deze burgers zal het milieubeleid niet volledig uit de verf komen. De gemeente zal dan ook naast reguliere instrumenten op zoek moeten gaan naar mogelijkheden om invulling te geven aan de dialoog, samenwerking en coproductie.

5.2 De strategie

De centrale vraag is hoe de gemeente Tholen ervoor zorgt dat het gedrag en het handelen wordt verduurzaamd. De gemeente heeft drie strategieën ontwikkeld om invulling te geven aan 'duurzaam denken en duurzaam handelen'.

Strategie 1

Meer gestructureerde aanpak van milieuvoorlichting

De gemeente Tholen heeft de plicht om haar inwoners en andere belanghebbenden goed te informeren over haar handelen en de handelingen die van hen worden verwacht. Deels is dit de 'openbaarheidsvoorlichting' die de gemeente als lokale overheid dient te verzorgen. Een tweede vorm is de 'beleidsondersteunende' voorlichting. Deze staat voor een groot deel ten dienste van het realiseren van gemeentelijk beleid waarbij de medewerking van de inwoners belangrijk is. Informeren en betrekken van inwoners bij de uitvoering van beleid en maatregelen staat daarbij voorop. Milieuvoorlichting is en blijft dan ook voor de toekomst een belangrijk instrument voor de gemeente. Vanuit de verworvenheden tot nu toe (veel aandacht aan periodieke en projectgebonden voorlichting) wordt een gerichte impuls gezocht in:

- Een systematische en doordachte aanpak:
 - het aantonen van de noodzaak van beleid en maatregelen (waarom?)
 - het 'uitleggen' van beleid en maatregelen (wat?)
 - het 'uitleggen' van de noodzakelijke actie (inzet en wie?)
 - het bieden van handelingsperspectieven (hoe?)
 - het regulier informeren over de bereikte resultaten op basis van een monitoringsysteem
- Continuïteit (reguliere herhaling, ook na afronding van een project)
- Afstemming en samenwerking met andere 'zenders' van informatie: de gemeente als informatiemakelaar

- Integraal. Milieuvorlichting wordt zoveel mogelijk in samenhang met economische en juridische instrumenten ingezet. Een integrale benadering – mix van instrumenten – vergroot het effect, omdat de “som groter is dan de afzonderlijke delen”.
- Gerichtheid. Milieuvorlichting wordt gedifferentieerd naar de verschillende rollen die burgers kunnen innemen. Gerichtheid heeft eveneens betrekking op de inhoudelijkheid van de voorlichting. Groen en energie zijn bijvoorbeeld mogelijke speerpunten.
- Pro-actieve opstelling. Om gerichte milieuvorlichting te kunnen geven zal de gemeente moeten investeren in informatiemanagement. Dit betekent actief verzamelen, bewerken, analyseren en communiceren van informatie. Behoeftetepeilingen, metingen, evaluaties zijn belangrijke instrumenten in informatiemanagement. Het gebruik van deze instrumenten is eveneens in regionaal verband mogelijk.

Naast de informatievoorziening, gekoppeld aan specifieke projecten en acties, kan de gemeente ook in algemene zin voorzien in de behoefte van milieu-informatie. Uiteraard spelen De Tolk en de Thoolse bode een belangrijke rol. Ook kan worden gedacht aan een Milieujournaal voor specifieke doelgroepen en een website over duurzaamheid.

Doelstellingen

- De gemeente beschikt over een jaarlijks ‘aanvalsplan’ voor gerichte en structurele milieuvorlichting
- In 2003 wordt beleid ontwikkeld voor milieuinformatiemanagement
- Structureel uitvoeren van het beleid voor milieuinformatiemanagement
- De gemeente heeft in toenemende mate inzicht in de voortgang en effecten van haar duurzame milieubeleid

Actiepunten

- Opstellen van een jaarlijks actieplan Milieuvorlichting (F)
- *Uitvoeren van projecten en acties in het kader van openbaarheidsvoorlichting (persberichten en krantenartikelen in Thoolse Bode, etc) (V)*
- Uitvoeren van projecten en acties in het kader van beleidsondersteunende voorlichting (milieuvorlichting over uitgevoerde ontwikkelingstrajecten) (V)
- *Uitvoeren van projecten en acties in het kader van algemene milieuvorlichting (milieujournaal, website duurzaamheid, de Tolk) (F)*
- Opstellen van beleidsnotitie milieuinformatiemanagement (F)
- Uitvoeren van projecten en acties voortvloeiend uit het milieuinformatiemanagement (bijv. duurzaamheidsbarometer, omnibusenquète ecologische voetafdruk) (F)
- Ontwikkeling – gefaseerd – van een milieumonitoringsysteem (F)
- Uitvoeren van jaarlijkse milieumonitor (F)

De tweede strategie van de gemeente Tholen bij het duurzaam handelen luidt als volgt:

Strategie 2

Het vernieuwen van natuur- en milieu-educatie

De provincie Zeeland heeft eind 2000 haar NME-nota ‘Op weg naar een meer duurzame samenleving’ gepresenteerd. Dit is eigenlijk een Zeeuwse versie op de notitie NME21 met als titel ‘Leren voor een duurzame samenleving’. De notitie is een visie van de rijksoverheid, de provincies, de ge-

meenten en de waterschappen waarin de vraag centraal hoe de natuur- en milieu-educatie in de 21e eeuw vormgegeven dient te worden. Voortbordurend op genoemde stukken hanteert de gemeente Tholen volgende filosofie.

De gemeente Tholen rekent het uitdrukkelijk tot haar verantwoordelijkheid om het 'leren' nader vorm te geven in het perspectief van natuur, milieu en duurzaamheid. Hierbij wordt uitgegaan van drie uitgangspunten die gericht zijn op ecologische basisvorming, leren voor leefbaarheid en leren voor duurzaamheid.

1. Van algemeen naar lokaal

Voor de ecologische basisvorming gaat Tholen uit van stimulering van de eigen verantwoordelijkheid. De lokale situatie geeft aan welke mogelijkheden er zijn voor het leren op basis van deze benadering. De verschillende kernen/dorpen vormen het aanknopingspunt voor het leren voor leefbaarheid. Handelen en leren gaan hier samen. Dit kan bijvoorbeeld door de kern 'leesbaar' (leefbaarheid inzichtelijk en praktisch hanteerbaar) te maken: met verschillende methoden en op verschillende momenten en plaatsen 'leefbaarheid' onder de aandacht te brengen.

Voor het leren voor duurzaamheid kan gebruik worden gemaakt van het lokale debat: wat kan in Tholen gedaan worden aan duurzame lokale ontwikkeling? Het gaat hierbij om het organiseren van 'onverwachte ontmoetingen' van mensen, ideeën, beelden, visies, organisaties en instellingen.

2. Van basisonderwijs naar andere doelgroepen

De ecologische basisvorming vindt momenteel voor een belangrijk deel plaats in aansluiting op het basisonderwijs. Het toekomstige beleid zal geen enkele burger uitsluiten en daarmee in toenemende mate ook gericht zijn op andere organisaties en instellingen. Voor het leren voor leefbaarheid wordt actief samengewerkt met organisaties in de gemeente zoals maatschappelijke organisaties en organisaties die zich bezighouden met natuur- en milieueducatie. Leren voor duurzaamheid heeft ook aspecten van economie in zich. De bedrijven (duurzaam ondernemen) vormen daarmee belangrijke doelgroepen.

3. Maatwerk in doelgroepgerichte educatie

In de natuur- en milieu-educatie zal de gekozen aanpak steeds meer uitgaan van de competenties van de doelgroepen zelf. De productontwikkeling wordt daarmee veel minder belangrijk, de aandacht voor de ontwikkeling van de doelgroep wordt essentiëler.

De gemeente concentreert zich op die terreinen waar haar echte competenties liggen: het verbeteren van de kwaliteit van de woon-, leef- en werkomgeving en het stimuleren van gedragsverandering. Buurtbeheer komt daarmee sterk naar voren. Als voorbeeld kan hier gedacht worden aan het voteren van budgetten waarmee buurten zelfstandig de leefbaarheid kunnen bevorderen. Bij het inrichten van leerprocessen voor duurzaamheid heeft de gemeente een regierol: als initiatiefnemer, facilitator en zonnig als opdrachtgever van activiteiten. Het sociale karakter van dergelijke leerprocessen impliceert dat de doelgroep bepalend is voor de inrichting, vormgeving, diepgang en inhoud van de activiteiten. Maatwerk moet.

Relevante NME-organisaties

- Consulentenschap NME
- Zeeuwse Milieufederatie
- Centrum voor Internationale Samenwerking
- Platform Duurzame Ontwikkeling
- Zeeuws Biologisch Museum
- Stichting Het Zeeuwse Landschap
- Vereniging Natuurmonumenten
- Staatsbosbeheer

Doelstellingen

- De gemeente volgt het beleid voor NME van de 21e eeuw
- Op basis van een NME-programma wordt gericht uitvoering gegeven aan het Thoolse beleid

Actiepunten

- Opstellen van het programma 'NME nieuwe stijl' (F)
- Uitvoeren van het NME-programma NME (F/V)
 - Structureel overleg met NME-organisaties
 - Proefprojecten buurtbeheer
 - Organiseren debat-avonden
 - Initiëren en uitvoeren projecten zoals opzetten Bedrijfsmilieu-educatiecentrum
 - Ondersteunen milieu-initiatieven die vanuit de wijken worden ontplooid
 - Sluiten overeenkomst met NME-organisaties over dienstverlening

De derde strategie luidt:

Strategie 3

Het vergroten van de aandacht voor dialoog (meedenken) en coproductie (meerwerken)

Betrokkenheid en participatie betekenen meedenken (dialoog) en meewerken (coproductie) aan de ontwikkeling van een duurzame Thoolse samenleving. Daarmee wordt ook beoogd dat de afstand tussen burger en bestuur verkleind wordt. Een mogelijkheid om de dialoog structureel vorm te geven is het instellen van een zogenaamde externe denktank. De denktank bestaat uit een netwerk van personen die betrokken zijn of worden bij de duurzame ontwikkeling van Tholen. De denktank bestaat uit een vaste kern en wordt steeds afgestemd op de te bespreken onderwerpen. Door de wisselende samenstelling wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe ideeën en meningen, en wordt institutionalisering voorkomen. De externe denktank kan fungeren als een soort Lokale Agenda 21-platform. Zij agenderen de items voor de toekomst op het terrein van duurzame ontwikkeling.

Doelstellingen

- De gemeente investeert in een structurele dialoog ten behoeve van duurzame (beleids)ontwikkeling in Tholen
- Alle toekomstige gemeentelijke planvormingsprocessen worden volgens LA 21-criteria uitgevoerd

Actiepunten

- Opzetten, begeleiden en uitvoeren van externe denktank als Lokale Agenda 21-platform (F)
- Ontwikkelen van LA 21-criteria voor gemeentelijke beleidsprocessen (F)
- Uitvoeren van duurzaamheidsprojecten en –acties in het kader van Lokale Agenda 21 (F)

6. Thematisch milieubeleid

6.1 Inleiding

De leefbaarheid in Tholen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de milieuaspecten geluid, externe veiligheid en de kwaliteit van bodem, water, lucht en openbare ruimte. Duurzaamheid wordt mede bepaald door het ruimtegebruik (duurzame inrichting) en het gebruik van materialen (afval) en energie (sluiten van kringlopen). De gemeente Tholen is verantwoordelijk voor een aantal directe milieutaken binnen haar grondgebied die een directe relatie hebben met leefbaarheid en duurzaamheid. Een groot deel van deze taken ligt vast in landelijke wetten en de gemeente moet zorgdragen voor de uitvoering daarvan op het eigen grondgebied. Het thematische milieubeleid betreft afval, water, bodem inclusief waterbodem, energie, geluid, groen, geur en veiligheid.

6.2 Afval

Het afvalaanbod van huishoudens, bedrijven en instellingen blijft groeien. De verwachting van het RIVM is een landelijke stijging met 35% in het jaar 2010. Tholen wijkt in grote lijnen niet af van het landelijke beeld. Wel wordt in Tholen de toenemende hoeveelheid afval steeds meer gescheiden ingezameld. Op het beleidsterrein afval participeert Tholen in het provinciale afvalorgaan OLAZ.

De vraag is hoe de gemeente Tholen ervoor zorgt dat het afvalaanbod zo min mogelijk stijgt en dat het hergebruik nog meer toeneemt. Het antwoord moet komen van preventie en hergebruik van afval. De inzet is gericht op een vermindering van de gemiddelde hoeveelheid afval per inwoner. Extra aandacht gaat uit naar het bedrijfsleven. Vooral bij bedrijven valt nog veel winst te behalen met preventie. Een apart aandachtspunt vormt zwerfafval in de dorpskernen. Een mogelijke rol van Betho in het kader van zwerfafval zal nader bekeken worden. De gemeente Tholen streeft ernaar de totale hoeveelheid ingezameld afval per inwoner te stabiliseren (afvalpreventie). Vervolgens wil de gemeente Tholen zoveel mogelijk gescheiden inzamelen (ten behoeve van hergebruik). De gemeente Tholen streeft naar een hergebruikpercentage van 60% in 2006. Voor de doelstellingen voor huishoudelijk afval is aangesloten bij doelstellingen en aanpak van het provinciebrede project 'Kansen in de zak'.

Doelstellingen

- Er is kwantitatief en kwalitatief inzicht in de omvang van alle afvalstromen
- Op basis van monitoringinformatie worden maatregelen ontwikkeld
- De landelijke AOO taakstellingen worden voor alle afvalstromen gehaald
- Alle bedrijven hebben afvalmaatregelen genomen
- Zwerfafval vormt geen probleem meer in de dorpskernen

Actiepunten

- *Voorlichting over breng- en haalvoorzieningen (F)*
- Ontwikkeling van afvalmonitoringsysteem (F)
- Uitvoeren van een jaarlijkse afvalmonitor (F)
- Opstellen van jaarlijkse plan de campagne waarbij in het eerste jaar de aandacht o.a. is gevestigd op (F):
 - de afvalstromen glas en textiel
 - zwerfvuil

- preventie bij bedrijven
- Uitvoeren van een jaarlijkse afvalmonitor (F)
- Uitvoeren onderzoek naar afvalinzamel- en verwijderingstructuur (F)
- *Periodiek overleg met afvalinzamelaars (F)*
- *Handhaving afvalbepalingen APV (V)*
- *Handhaving bouw- en sloofafvalbepalingen bouwverordening (V)*

6.3 Water

Water komt in een groot aantal verschijningsvormen voor. Oppervlaktewater, grond-, regen-, afval- en drinkwater hangen met elkaar samen. Via watersystemen en waterketens kan deze samenhang inzichtelijk worden gemaakt. Het watersysteem bestaat uit oppervlakte- en grondwater. De waterketen gaat in op de relaties tussen drinkwater, afvalwater, waterzuivering en lozing van (gezuiverd) afvalwater op oppervlaktewater.

Stedelijk water is meestal een integraal onderdeel van een groter (regionaal) watersysteem. Vroeger was waterbeheer in stedelijk gebied erop gericht om droge voeten te houden en zodoende zo snel mogelijk water (regenwater en afvalwater) af te voeren. De ecologische potenties van het stedelijke watersysteem werden slechts beperkt benut. Met het onderschrijven van het plan “Waterbreed” heeft de gemeente Tholen de eerste stappen gezet op weg naar een visie op het waterbeheer in het stedelijk gebied. Het plan Waterbreed is een gezamenlijk product van het Waterschap Zeeuwse Eilanden en de drie gemeenten Middelburg, Vlissingen en Tholen. Onderdelen van het plan zijn het verkrijgen van gezonde en veerkrachtige watersystemen en het meer naar voren brengen van het waterbeleid in Tholen. Ook het beheer en onderhoud van de wateren krijgt aandacht. Een belangrijk aspect van het plan is het gebruik van water als ‘ordenend principe’. Dit wil zeggen dat het wonen, werken en recreëren door burgers veel meer gaat samenlopen met water. Het water wordt niet meer weggestopt maar krijgt een eigen plaats in de openbare ruimte. Zo kan worden gezocht naar een afstemming tussen natuur, land- en tuinbouw en de recreatie. Voorts werkt de gemeente Tholen samen met het Waterschap Zeeuwse Eilanden in het kader van het gebiedsgericht waterbeleid Sint-Philipsland.

In het te herschrijven gemeentelijk rioleringsplan zal aandacht worden besteed aan de nieuwe ontwikkelingen op rioleringsgebied die voortvloeien uit het landelijke waterbeleid zoals verwoord in de nota waterbeheer in de 21^e eeuw en het Waterplan. Voor het milieubeleid is voor het drie stappen plan van schoonhouden, scheiden en zuiveren van belang. Dit komt aan de orde bij de inrichting van nieuwe ruimten, maar ook in het bestaande gebied. Het streven is om in bestaande gebieden 20% verhard oppervlakte af te koppelen van het rioolstelsel. Voor nieuwe gebieden geldt 60%. In relatie tot de ecologische kwaliteit die aan water wordt gesteld kan het nodig zijn dat er in een aantal gevallen aanvullende randvoorzieningen moeten worden aangebracht in het kader van het waterkwaliteitsspoor. Bij het herijken van het gemeentelijk rioleringsplan (en bij de duurzaamheidsparagrafen voor bestemmingsplannen) wordt meegenomen dat de emissies kunnen worden beperkt als door afgekoppelde verharde oppervlakten niet op een chemische wijze worden onderhouden of anders worden ingericht.

De kwaliteit van het oppervlaktewater wordt door het Waterschap Zeeuwse Eilanden bewaakt. De gemeente Tholen heeft invloed op de waterkwaliteit via haar werkzaamheden in het kader van vergunningverlening en handhaving en het beheer van het rioolstelsel. De gemeente streeft naar een waterkwaliteit in relatie tot de gebruiksmogelijkheden. Dat wil zeggen wonen/recreëren (zwemwaterkwaliteit) en natuur (ecologische kwaliteit). Dit betekent dat alle wateren in Tholen op termijn moeten voldoen aan de algemene ecologische doelstelling (MTR). Voor een beperkt aantal wateren (vooral grote) wordt gestreefd naar een hogere ecologische kwaliteit. Een bijzonder aandachtspunt in het streven naar waterkwaliteitsverbetering is de algensituatie.

Doelstellingen

- ❑ Voor alle ruimtelijke (her)ontwikkelingsplannen worden waterkansen/-profielen opgesteld (watertoets of duurzaamheidsprofiel)
- ❑ Er is integraal waterbeleid ontwikkeld dat is vastgelegd in een waterplan
- ❑ Alle milieuvergunningen zijn geactualiseerd op de lozingseisen
- ❑ Daar waar mogelijk wordt overtollig water in de eigen woonwijk/bedrijfsterrein opgevangen
- ❑ Alle niet op de riolering aangesloten percelen zijn alsnog aangesloten of hebben een vergelijkbaar alternatief gerealiseerd
- ❑ Terugdringen van diffuse bronnen in samenwerking met Regioteam Zuiver Zeeuws Water
- ❑ Bevorderen van de toepassing van duurzame materialen (geen koper, lood of zink zijnde)

Actiepunten

- Gefaseerd ontwikkelen van een integraal waterplan inclusief een waterkwaliteitskaart (V)
- Regulier overleg met waterschap Zeeuwse Eilanden (F)
- Handhaven lozingen van afvalwater (V)
- Uitvoeren maatregelen (te herijken) gemeentelijk rioleringsplan (V):
 - Uitvoeren plan van niet aangesloten percelen
 - Onderzoek bestaand gemengd rioolstelsel
 - Aanleg berg(bezink)bassins (in relatie tot terugbrengen overstorten)
- In samenwerking met het Waterschap Zeeuwse Eilanden opstellen van uitvoeringsplan Baggerbeleid en hieraan uitvoering geven (F)
- Ontwikkelen strategisch beleid in samenwerking met het Waterschap Zeeuwse Eilanden hoe om te gaan met (de bestrijding van) de toepassing van koper, lood en zink in (woning)bouw en straatmeubilair (F)

6.4 Bodem

Bodem vervult een functie in alles wat we doen en is dus een belangrijke voorwaarde voor het leven. Daarom beschermt de gemeente de bodem tegen verontreinigende stoffen, is voorzichtig met kwetsbare bodemgebieden en maakt de bodem zoveel mogelijk schoon.

Voorop staat de filosofie van *'wat schoon is, moet schoon blijven'* het zogenaamde stand-still principe. Nieuwe bodemverontreinigingen moeten verder worden voorkomen door onder andere actualisering en handhaving van de bodemvoorschriften in de milieuvergunningen. Verder is een adequate uitvoering en handhaving van de regelgeving voor de verwijdering en gebruik van (bouw-)grondstoffen, bodemlozingen en ondergrondse tanks noodzakelijk.

De gemeente Tholen heeft tot nu toe een afwachtende houding aangenomen met betrekking tot de uitvoering van het Bouwstoffenbesluit. Vooral omdat uitvoering van het Bouwstoffenbesluit op problemen stuit en hoge kosten met zich meebrengt. Toch wil Tholen in de komende planperiode verder uitvoering geven aan het Bouwstoffenbesluit. Verder wil de gemeente beleid ontwikkelen voor het bouwen op verontreinigde grond. Voor beide bodemonderwerpen is het van belang dat er inzicht komt in de bodemkwaliteit in de gemeente. Dit inzicht kan verkregen worden aan de hand van een bodemkwaliteitskaart. Het voordeel van een bodemkwaliteitskaart is dat, bijvoorbeeld in het kader van het Bouwstoffenbesluit, vrijstellingen voor het uitvoeren van bodemonderzoeken verkregen kan worden. Hiermee kunnen de kosten van bodemonderzoeken bespaard worden.

Het actief beheren van de bodem biedt de gemeente de mogelijkheid om gelijktijdig met ruimtelijke ontwikkelingen de kwaliteit van de bodem te verbeteren. Het gaat bij ruimtelijke ontwikkelingsplannen niet alleen om het verbeteren van de bodemkwaliteit. Ook mogelijkheden voor hergebruik van vrijgekomen (lichtverontreinigde) grond dienen benut te worden. Bovendien moeten nieuwe verontreinigingen worden voorkomen. De kwaliteit van de waterbodem in watergangen van de gemeente Tholen behoort veelal tot de klasse 0-II, en is daarmee relatief schoon.

De gemeente Tholen streeft waar mogelijk naar een multifunctionele bodemkwaliteit en tenminste naar een functionele bodemkwaliteit. Tholen zal de bodemkwaliteit betrekken bij ruimtelijke en economische ontwikkelingen vanuit een gebiedsgerichte benadering. Overeenkomstig actief bodembeheer wil Tholen:

- schone bodems beschermen (stand-still principe)
- verontreinigde bodems optimaal gebruiken (functiegericht saneren)
- de kwaliteit van verontreinigde bodems waar nodig en waar mogelijk verbeteren
- de kwaliteit van de bodem en de activiteiten op de bodem beheren en controleren.

Doelstellingen

- Voor alle ruimtelijke (her)ontwikkelingsplannen worden bodemkansen/-profielen opgesteld
- De gemeente beschikt in 2004 over inzicht in de bodemkwaliteit van de gehele gemeente
- Er is inzicht in alle potentieel bodembedreigende activiteiten
- Er is gemeentebreed bodembeleid ontwikkeld en in uitvoering genomen
- Voor de meest urgente en bekende verontreinigingslocaties is inzicht in de oplossingsmethode
- Bij alle relevante bouwaanvragen wordt een bodemtoets uitgevoerd

Actiepunten

- *Begeleiden, beoordelen, adviseren en uitvoeren van bodemonderzoeken, -toetsen, -voorschriften en saneringen (V)*
- *Aanschaffen van een bouwstoffenmodule in bodeminformatiesysteem (V)*
- Opstellen en toepassen van bodemkwaliteitskaarten (F)
- Gefaseerd opstellen van een gemeentebreed bodembeleidsplan en –programma (V)
- In samenwerking met provincie opstellen en uitvoeren bodemsaneringsprogramma (F)
- Structureel overleg met provincie (F)
- Inventarisatieonderzoek bedrijven met bodembedreigende activiteiten (F)
- *Uitvoeren bodemwetten en –besluiten (preventie en handhaving) (V):*
 - *Bouwstoffenbesluit*
 - *Lozingsbesluit bodembescherming*
 - *Besluit Opslaan in Ondergrondse Tanks*
 - *Wet bodembescherming (o.a. melden verontreinigingen bij provincie)*

6.5 Energie- en klimaat

Het energiegebruik van de gemeente Tholen is in de jaren negentig met 10% toegenomen, ondanks alle besparingsmaatregelen. De 'trias energetica' ofwel de 3-stappenbenadering definieert in drie stappen de beperking van het gebruik van fossiele brandstoffen. Allereerst wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke energiebesparing. Vervolgens wordt geprobeerd om de benodigde energie zoveel mogelijk duurzaam op te wekken. De resterende energiebehoefte wordt gerealiseerd met een zo efficiënt mogelijke inzet van fossiele brandstof. Tholen is van plan een Duurzame Energiescan (DE-scan) laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de mogelijkheden voor duurzame energie. Uit deze DE-scan kan bijvoorbeeld blijken dat een groot deel van het duurzame energiepotentieel van windenergie komt. Tholen wil ook het goede voorbeeld geven door het nieuwe gemeentehuis te voorzien van zonnepanelen. Verder heeft de gemeente bij de provincie subsidie aangevraagd voor het opstellen van een duurzame energievisie en ondersteuning van energiedoorlichtingen van veehouderijen.

Nederland heeft zich aan de internationale klimaatafspraken (Kyoto) gebonden. Met de ondertekening van het klimaatconvenant (begin 2000) is die extra inspanning ook afgesproken tussen Rijk, IPO en de VNG. De gemeente Tholen hoeft niet individueel toe te treden tot het convenant, omdat de VNG als koepel heeft getekend. Tholen heeft echter wel het voornemen om een bijdrage te leveren aan het behalen van de doelstelling van het Klimaatconvenant na. Deze doelstelling is een reductie van 50% CO₂. De gemeente wil reductie bereiken door het plaatsen van windmolens (groene energie), energiebesparing bij bedrijven en het stimuleren van duurzaam bouwen met als doel

- Nieuwe woningen: een energieprestatienorm (epn) van 0,9
- Bestaande woningen: bij 50% van de woningen een energieprestatie-advies (epa).

De gemeente Tholen kiest bij de uitvoering van het klimaatbeleid voor het basisniveau als ambitieniveau. De prioriteiten liggen op het terrein van duurzame energie en de eigen gemeentelijke gebouwen. De gemeente Tholen zal een aanvraag voor subsidie indienen. Het Kabinet heeft immers een bedrag van 38 miljoen beschikbaar gesteld om lagere overheden bij de intensivering van hun klimaatbeleid te ondersteunen. Deze zogenaamde BANS-subsidie-regeling is per 1 maart 2002 in werking getreden.

Voor de openbare verlichting kiest Tholen voor het gebruik van duurzame materialen zoals aluminium lichtmasten. Ook streeft de gemeente naar milieuvriendelijke geproduceerde materialen en wordt getracht zo zuinig mogelijk om te gaan met het energieverbruik. Momenteel laat de gemeente een openbaar verlichtingsplan opstellen.

Doelstellingen

- Tholen beschikt over gemeentelijk klimaatbeleid
- Tholen plaatst windmolens
- 20% energiebesparing door bedrijven in 2010 ten opzicht van 2000
- Alle installatie- en/of onderhoudswerkzaamheden in kader van Openbare Verlichting voldoen aan de ontwikkelde Thoolse milieu- / energienormen

Actiepunten

- *Opstellen van gemeentelijke energievisie (V)*
- Opstellen van jaarlijkse plan de campagne waarbij in het eerste jaar de aandacht o.a. is gevestigd op (F):

- Stimuleren van energiescans bij veehouderijbedrijven
- Toepassen van duurzame energiescan
- Uitvoeren van energieprojecten en –acties voortvloeiend uit plan de campagne
- Aanvraag BANS-subsidie
- Uitvoeren verruimde reikwijdte Wet milieubeheer (V)
- In samenwerking met het energiebedrijf en initiëren acties energiebesparende maatregelen in huishoudens (F)

6.6 Geluid

De wet- en regelgeving op het gebied van geluidhinder biedt tot op de dag van vandaag nog weinig ruimte voor lokaal beleid. De Wet geluidhinder (Wgh) voorziet, in combinatie met de Wet milieubeheer, de Wet op de Ruimtelijke ordening (WRO) en de Woningwet (Ww) in een veelheid aan regels die het optreden van geluidhinder moeten tegengaan. Het betreft hier vrijwel uitsluitend algemeen geldende normen en voorschriften die lokaal maatwerk uitsluiten. Hierin komt echter verandering met de implementatie van de Modernisering Instrumentarium Geluidbeleid (MIG). De nieuwe regelgeving wordt verwacht in 2003 en biedt gemeenten de mogelijkheid om op hun grondgebied toegespitst gebiedsgericht geluidbeleid te ontwikkelen.

De gemeente Tholen zet in op het conserveren van de huidige geluidssituatie. Tholen kent geen geluidsknelpunten en wil deze situatie behouden. Het is van belang te voorkomen dat er door nieuwe ontwikkelingen alsnog ongewenste geluidssituaties ontstaan. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat vrijkomende agrarische gebouwen een nieuwe bestemming krijgen waardoor de geluidsproductie toeneemt. Aan de hand van gebiedsgericht geluidsbeleid kan de gemeente Tholen dergelijke ongewenste ontwikkelingen voorkomen.

De MIG operatie opent een nieuw perspectief voor een gemeente die actief leefkwaliteitsbeleid wil voeren. Zo wordt het beter mogelijk een lokaal beleid te voeren. MIG biedt gemeenten de mogelijkheid om meer maatwerk te leveren. MIG betekent meer vrijheid, maar kan tegelijkertijd ook grote consequenties met zich mee brengen, voor diverse instrumenten zoals bestemmingsplan, milieuvergunningen, verkeersmaatregelen, bouwvergunningen. MIG biedt de mogelijkheid een eigen gebiedsgericht gemeentelijk geluidbeleidsplan te ontwikkelen. Daartoe dient de actuele geluidssituatie modelmatig in beeld te worden gebracht, opdat de consequenties van toekomstige ontwikkeling inzichtelijk kunnen worden gemaakt. Met de invoering van MIG kan de gemeente per gebied bepalen wat de ambities en doelstellingen zijn. Daarbij kan rekening worden gehouden met de typologie van het gebied. De functies en bestemmingen die aan een gebied worden meegegeven bepalen mede de geluidskwaliteit voor dat gebied. Bij voorkeur wordt de ontwikkeling van lokaal gebiedsgericht geluidbeleid in samenwerking met omliggende gemeenten opgepakt.

Ten aanzien van preventie van geluidhinder zijn de milieuhygiënische instrumenten (Wet milieubeheer) en het ruimtelijk beleid en -instrumentarium belangrijk. Met deze instrumenten kan of de juiste ruimtelijke inrichting worden gekozen of maatregelen aan de geluidsbron worden voorgeschreven. In de gevallen waar dit nodig is zal de gemeente de bestaande gevallen van geluidhinder saneren. Naast urgentie zal ook de kostenfactor meewegen in het wel of niet (of later) saneren.

De gemeente werkt toe naar een situatie dat inwoners van Tholen geen noemenswaardige hinder van geluid ondervinden afkomstig van bedrijven (industrie, horeca) en wegverkeer (inclusief zwaar verkeer, brommers). Om dit te bereiken wil de gemeente Tholen voldoen aan de richtwaarden overeenkomstig de Wet geluidhinder, de Circulaire industrielawaai en de beleidsnotities van de provincie Zeeland. Deze waarden zijn:

- landelijke omgeving: richtwaarde: 40 dB(A), maximaal: 55 dB(A)
- rustige woonwijk, weinig verkeer: richtwaarde 45 dB(A), maximaal 55 dB(A)
- woonwijk in stad: richtwaarde 50 dB(A), maximaal: 55 dB(A)
- (niet gezoneerd) industrieterrein: richtwaarde 55 dB(A)
- natuur: richtwaarde 40 dB(A), maximaal: 45 dB(A).
- het binnenniveau in woningen is maximaal 35 dB(A).

Doelstellingen

- De gemeente beschikt over integraal, gebiedsgericht geluidsbeleid
- Er is inzicht in de subjectieve beleving van geluidhinder

Actiepunten

- Volgen landelijke pilot-projecten MIG (F)
- *Ontwikkelen van een gebiedsgericht geluidsbeleidsplan (V)*
- Opstellen en uitvoeren van een gebiedsgericht geluidsbeleidsprogramma (F)
- *Klachtenbehandeling en –afhandeling (V)*

6.7 Groen

De gemeente heeft als taak het groen te ontwikkelen en te beheren. Groen is erg bepalend voor de kwaliteit van de directe leefomgeving van mens en dier. De gemeente kan deze kwaliteit vergroten door het aanleggen van nieuw groen op de juiste plekken en het milieuvriendelijk beheren ervan. De uiteindelijke plaatsen waar dit groen wordt aangelegd c.q. omgevormd wordt vastgelegd in een groenstructuurplan. Naast het behouden en het verder versterken van de natuurgebieden in de gemeente, zet Tholen in op behoud en uitbreiden van het groen in de woonomgeving. Van belang is hoe de Tholense inwoners het aanwezige groen in de woonomgeving waarderen. Is er voldoende groen aanwezig en vindt de Tholense inwoner de kwaliteit van het aanwezige groen voldoende? Het ontbreekt de gemeente vooralsnog aan dit inzicht. Aan de hand van een enquête zou inzicht verkregen kunnen worden in de behoefte van de Tholense inwoners. In elk geval moet de hoeveelheid groen in de gemeente gehandhaafd en waar mogelijk uitbreid te worden. Bij de keuze van het soort groen dient nadrukkelijk de mogelijkheden en beperkingen voor het beheer te worden meegenomen. Bepaald soort groen vereist intensiever onderhoud. De voorkeur gaat uit naar groen waarbij extensief beheer mogelijk is. Een dergelijk beheer biedt eveneens mogelijkheden om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen te verminderen. Momenteel is sprake van een stand-still-beginsel. Een vermindering van de hoeveelheid chemische bestrijdingsmiddelen is niet mogelijk, tenzij het beheer wordt geïntensiveerd (en de kosten worden verhoogd) of een versobering van het soort groen plaatsvindt. De gemeente heeft het Convenant Duurzaam Beheer ondertekend waarin zij zich bindt aan het niet meer gebruiken van chemische bestrijdingsmiddelen per 2005. In het laatste geval dient gekozen te worden voor een beplantingsassortiment met een dichte structuur of voor de toepassing van gras of onderbegroeiing voor beplanting. De gemeente streeft dit de komende periode na. Uiteindelijk zal in een aantal groenvoorzieningen altijd onkruidbestrijding nodig zijn vanwege de representativiteit. De gemeente Tholen ziet ook kansen in het integreren van het beheer van cultuurgroen in de woonomgeving en het ecologisch groen (nabij het bebouwde gebied).

Tholen streeft naar een “functionele” kwaliteit van het groen:

- natuurgebied: natuurlijk ecosysteem
- recreatiegebied: half natuurlijk ecosysteem (veel natuurwaarden, maar invloed mens merkbaar)
- woongebied: zoveel mogelijk inheemse soorten uit het stedelijk biotoop aanwezig. Daarbij spelen groenstroken, bermen, watergangen en tuinen een belangrijke rol.
- werkgebied: minimaal geschikt voor de meest algemene soorten uit het stedelijk biotoop

De kwaliteit van het groen wordt bepaald door:

- de mate waarin de aanwezige biotoop overeenkomt met het oorspronkelijke biotoop (geen 'duinen' in een stadspark)
- de biodiversiteit (de hoeveelheid verschillende soorten)
- de grootte van de populaties (aantallen exemplaren per soort).

Doelstellingen

- Er bestaat inzicht in de groenbehoefte in de verschillende dorpskernen
- De gemeente verduurzaamt de omgeving en het groen
- Het beheer van het cultuurgroen is geïntegreerd met het beheer van het reguliere groen
- Expliciete aandacht voor groen in ruimtelijke planvorming (bestemmingsplannen etc.)

Actiepunten

- Opstellen groenstructuurplan (F)
- Inventariseren groenbehoefte dorpskernen (F)
- Uitvoeren onderzoek kansen verdere verduurzaming van het groen (F)
- Voeren van overleg met bewoners (F)
- Ontwikkelen van een geïntegreerd beheerplan voor het cultuur- en ecologisch groen (F)
- Uitvoeren van het beheerplan geïntegreerd groenbeheer (F)

6.8 Geur

Geurhinder is, naast geluid, verantwoordelijk voor een behoorlijk aantal gehinderden in Tholen. Geurhinder kan diverse oorzaken hebben, waarbij landbouwactiviteiten, industrie en verkeer de belangrijkste zijn. De verantwoordelijkheid voor het geurbeleid is in 1996 verschoven naar de gemeenten. Uitgangspunt daarbij is het voorkomen en zoveel mogelijk beperken van hinder. De gemeente bepaalt daarbij welke mate van geurhinder acceptabel is. Vaststelling kan geschieden door een leefkwaliteitbelevingsonderzoek of klachtenregistratie. Daarnaast is voor een aantal bedrijven het geurhinderniveau vastgelegd in emissierichtlijnen zoals de richtlijn veehouderij en stankhinder. Door scherpere eisen aan het emissie-arm aanwenden van mest en door een verplichte invoering van emissie-arme stallen zal de geurhinder uit de landbouw verder afnemen.

Geurhinder is in de gemeente Tholen met name afkomstig van agrarische bedrijven. Om duidelijkheid te scheppen in, de op onderdelen, onduidelijke regelgeving met betrekking tot stankhinder gaat de gemeente Tholen stankbeleid formuleren in de vorm van een beleidsregel. Het gevolg van deze

beleidsregel is dat agrarische bedrijven minder 'stankruimte' hebben dan vóór de beleidsregel. De geurbelasting zal hierdoor in ieder geval niet toenemen, maar eerder afnemen. De uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven die stank veroorzaken zijn als gevolg van de beleidsregel verminderd of niet aanwezig. In nieuwe bestemmingsplannen zal de beleidsregel worden opgenomen, zodat bij een verzoek voor de bouw van een nieuwe burgerwoning of functieverandering naar de consequenties voor de gebiedsindeling kan worden gekeken.

De gemeente Tholen streeft ernaar het aantal geurgehinderden te verminderen. Waar mogelijk zal met name aandacht worden besteed aan de bron van geurhinder (agrarische bedrijven). De algemene landelijke beleidslijn is dat de mate van hinder die nog acceptabel is wordt vastgesteld door het bevoegde bestuursorgaan. Omdat geen andere normen voor handen zijn wordt voor als nog voor de functie wonen de norm van 1 ge/m³ (98P) als maatstaf gehanteerd. De gemeente Tholen beoogt dat de richtwaarden voor luchtkwaliteit niet worden overschreden. Het ruimtelijke en vergunningverlening- en handhavingsbeleid (bedrijven, NeR) bieden hiervoor instrumenten.

Doelstellingen

- Het aantal geurklachten binnen de gemeente is afgenomen

Actiepunten

- Het opstellen/actualiseren en toepassen van een notitie Geurbeleid (F)

6.9 Veiligheid

Het begrip veiligheid heeft een grote lading en raakt verschillende overheidsdiensten. Publiek, hulpverleners, beleidsmakers en vergunningverleners bekijken dit begrip ieder vanuit hun eigen perspectief. Bij het maken van beleid en het verlenen van vergunningen wordt in belangrijke mate naar het kans-aspect gekeken. Op basis van de *kans* op een calamiteit wordt een bepaalde situatie al of niet aanvaardbaar geacht. Van belang is om de fysieke veiligheidsrisico's, van zowel het transport van gevaarlijke stoffen als van de stationaire inrichtingen met gevaarlijke stoffen inzichtelijk te hebben. Het huidige veiligheidsbeleid ten aanzien van gevaarlijke stoffen kan, vanwege de gebrekkige handhaving en het ontbreken van een wettelijke grondslag, niet garanderen dat de risico's voor de bevolking zo laag mogelijk worden gehouden. Hierdoor zal een minimum beschermingsniveau voor de veiligheid rond het gebruik van gevaarlijke stoffen worden gerealiseerd, door het plaatsgebonden risico de status van wettelijke grenswaarde te geven. Deze grenswaarde mag dan in beginsel niet worden overschreden.

Voor een aantal stoffen, waaronder chloor, LPG en ammoniak, wordt op landelijk niveau een integraal veiligheidsbeleid geformuleerd. Voor elk van deze drie stoffen zal in aanvulling op het algemene veiligheidsbeleid afzonderlijk beleid worden geformuleerd, dat per nota aan de Tweede Kamer zal worden voorgelegd. In die nota's wordt een integrale beoordeling van de veiligheidssituatie van bedoelde ketens opgenomen. Verder wordt aangegeven hoe de maatschappelijke kosten en baten van de betrokken activiteiten moeten worden beoordeeld, hoe de risico's beperkt kunnen worden, wat veilige afstanden zijn ten opzichte van kwetsbare objecten, of er veiligere alternatieven zijn, hoe het staat met de mogelijkheden van rampenbestrijding en hoe de maatschappelijke kosten van risicovolle activiteiten geïnternaliseerd kunnen worden. De gemeente Tholen zal nauw toezien op de naleving van de nota's en een beleidsnotitie opstellen waarin wordt aangegeven op welke wijze de gemeente ermee omgaat. In de notitie zal ook een expliciete beschrijving van het gemeentelijk veiligheidsbeleid alsmede de planmatige en structurele aanpak worden gegeven.

De gemeente Tholen beoogt een minimale kans op calamiteiten als gevolg van risicovolle activiteiten (transport en opslag van gevaarlijke stoffen) overeenkomstig de landelijke richtlijn: een maximaal toelaatbare individueel risico van 1:10⁻⁶.

Doelstellingen

- ❑ De veiligheidsrisico's en mogelijke gevolgen van risicovolle activiteiten binnen de gemeente Tholen zijn inzichtelijk
- ❑ Er is beleid hoe de gemeente Tholen omgaat met de veiligheidsrisico's omgaat

Actiepunten

- Inventariseren van de risicovolle activiteiten in de gemeente Tholen en de mogelijke risico's (V)
- Opstellen van een beleidsnotitie waarin wordt ingegaan op hoe de gemeente Tholen omgaat met de geïnventariseerde veiligheidsrisico's (V)

BIJLAGE 1 BETROKKEN EXTERNE PARTIJEN

Namens het bedrijfsleven:

- Ondernemers Overleg Tholen
- Middenstandfederatie Eiland Tholen
- ZLTO afdeling Tholen
- Horeca Nederland, afdeling Tholen
- Recron/Vereniging van Samenwerkende campinghouders Tholen
- Kamer van Koophandel Zeeland

Namens ideële organisaties:

- Natuurvereniging Tholen
- Platform Leefbaar Tholen
- Stichting Varkens Nee!
- Zeeuwse Milieufederatie

Namens de inwoners van Tholen:

- De heer W. Mol

Namens de overheden:

- Provincie Zeeland
- Waterschap Zeeuwse Eilanden
- Gemeente Reimerswaal
- Gemeente Schouwen-Duiveland
- Gemeente Noord-Beveland
- Regionale VROM-Inspectie
- Politie Tholen
- Waterpolitie
- Openbaar Ministerie
- Regiocoördinator handhaving Zeeland-Noord

BIJLAGE 2

NOTA VAN INSPRAAKREACTIES

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
COLLEGE VAN B&W		
Blz. 43 MBP	Tekstuele aanpassingen Loof is lood, 24.000 inwoners ipv ruim 23.000 inwoners	Tekstuele wijzigingen worden doorgevoerd
MP	Met betrekking tot de prioriteiten kan overwogen worden bij het uitvoeringsprogramma een A- en B-lijst te hanteren	Feitelijk is er al sprake van een A- en B-lijst. De prioriteiten voor 2003 zijn in het MBP aangegeven (cursief weergegeven). Deze zijn vervolgens vertaald in het MP.
MBP	Er zijn keuzes gemaakt ten aanzien van de uitbreiding van de capaciteit. Kan wanneer de vacatures ingevuld zijn een adequaat uitvoeringsniveau gehaald worden?	Bij een ingevulde formatie kan het ambitieniveau zoals geformuleerd in het MBP gerealiseerd worden. Het ambitieniveau ligt daarmee op het adequate uitvoeringsniveau
MBP	De koppeling van de acties met het afdelingsplan wordt als een belangrijk aandachtspunt gezien	Dit wordt onderschreven waarbij nog aangegeven dient te worden dat dit een belangrijke taak is van de programmacoördinator evenals de bewaking van de voortgang en evaluatie van het milieuprogramma
MBP	Kleurenkopie is gewenst	De definitieve versie wordt in kleur gedrukt
MBP	De algemene situatie zou als aandachtspunt kunnen worden opgenomen	In het MBP wordt dit in paragraaf 6.3. (water) opgenomen
MBP, blz. 50	De ambities ten aanzien van geurklachten zouden aangescherpt kunnen worden	De doelstelling wordt gewijzigd in "Het aantal geurklachten binnen de gemeente is afgenomen"
MBP	Kan de Betho iets betekenen inzake de taken van zwerfafval?	In het MBP wordt de verkenning van de mogelijkheid van de rol van Betho opgenomen
MP, blz. 3	Een scherpere formulering van de realiteitsgehalte voor het programma voor de komende 6 jaar is wenselijk	Er wordt scherper aangegeven dat het programma op dit moment een kortere looptijd heeft dan het MBP, maar dat het programma jaarlijks wordt bijgesteld en daarmee ook jaarlijks een jaarperiode voortschrijdt.

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
PROVINCIE ZEELAND		
Algemeen	Verzoek om de ervaringen met burgerparticipatie bij de ontwikkeling van het plan te delen met andere Zeeuwse gemeenten middels een artikel of inleiding	De suggestie wordt onderschreven. De gemeente zal met het verschijnen van het gedrukte exemplaar van het milieubeleidsplan en de populaire versie enkele communicatieactiviteiten ontplooiën.
Algemeen	Punt van zorg is de beperkte capaciteit in 2003 die beschikbaar is voor de facultatieve taken	De capaciteitsuitbreiding is in eerste instantie bedoeld om het ambtelijk apparaat op adequaat niveau te brengen. Door vervolgens jaarlijks het milieuprogramma is evalueren middels de marap's en het milieuverslag kan de omvang van de personele capaciteit worden beoordeeld. De evaluatie-uitkomsten zullen worden gebruikt voor het bijstellen van het programma. Indien blijkt dat er onvoldoende capaciteit aanwezig is om ook de facultatieve taken uit te voeren, dan zal dit aan het bestuur worden voorgelegd met het nieuwe (jaar) milieuprogramma
Algemeen	De integrale benadering van het beleidsplan komt niet terug in het programma	Het huidige programma is de eerste in haar soort. Het is uitdrukkelijk te bedoe-ling van de gemeente om het programma zowel inhoudelijk als wat betreft het gebruik te laten groeien. Het programma van de komende jaren zal derhalve ook meer integraal opgezet gaan worden.
Hfst. 3, blz. 15	Er is een goed samenspel tussen het ruimtelijke planproces en het milieubeleid nodig. De duurzaamheidsprofielen bieden een goed kader voor het uitwerken van de milieuambities per gebied. De provincie adviseert om hierbij aansluiting te zoeken bij het landelijke project MILO dat gericht is op het verbeteren en beheer van de leefomgevingskwaliteit.	De gemeente neemt het advies ter harte en zal zeker bij de duurzaamheidsprofielen leren en gebruik maken van het landelijke project.
Hfst. 3 blz. 15	In het plan wordt niet uitgewerkt op welke wijze de natuur in het buitengebied kan/moet leiden tot een verscheidenheid aan ecosystemen en soorten.	De duurzaamheidsprofielen zijn het instrument om de onderzoeken waar de kansen liggen en op welke wijze deze in samenspraak met de andere beleidsvel-den en externe partners ingevuld kunnen worden.
Paragraaf 3.4.2	Revitalisering bedrijventerreinen maakt o.i. onderdeel uit van hoofdstuk 4	De revitalisering van bedrijventerreinen heeft volgens de gemeente Tholen zowel een ruimtelijke als economische en ecologische dimensie. Van hieruit kan dit thema op meerdere plekken in het plan worden geplaatst. Er is voor gekozen om dit in eerste instantie vanuit de ruimtelijke optiek te doen. Een meer pragmati-sche reden lag hieraan ten grondslag en wel dat vooral de samenwerking met an-dere organisatie-onderdelen (kernissue in hoofdstuk 3) nodig is om de revitalise-ring vorm te geven.

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
Paragraaf 6.2	Voor huishoudelijk afval wordt de verwijzing naar de doelstellingen en de aanpak van het provinciebrede project 'Kansen in de zak' gemist.	Deze verwijzing wordt in het plan opgenomen.
Paragraaf 6.5	De provincie adviseert om de relatie met het klimaatconvenant op te nemen. Nederland heeft zich aan de internationale klimaatafspraken (Kyoto) gebonden. Met de ondertekening van het klimaatconvenant (begin 2000) is die extra inspanning ook afgesproken tussen Rijk, IPO en de VNG. Doordat de VNG als koepel heeft getekend, heeft de gemeente Tholen niet individueel toe te treden tot dat convenant. Wel is het belangrijk aan te geven of de gemeente voornemens is uitwerking te geven aan de afspraken. Het Kabinet heeft een bedrag van 38 miljoen euro beschikbaar gesteld om lagere overheden bij de intensivering van hun klimaatbeleid te ondersteunen. Deze zogenaamde BANS-subsidie-regeling is per 1 maart 2002 in werking getreden. Voor Tholen zou het subsidiebedrag afhankelijk van het ambitieniveau kunnen uitkomen op 100.000 tot 130.000 euro.	Het advies van de provincie wordt overgenomen, inclusief de begeleidende tekst. Tevens zal de gemeente Tholen aangeven wat haar ambitieniveau is in de uitvoering van het klimaatbeleid. Het ambitieniveau luidt als volgt: De gemeente Tholen kiest voor het basisniveau als ambitieniveau. De prioriteiten liggen op het terrein van duurzame energie en de eigen gemeentelijke gebouwen. De gemeente Tholen zal een aanvraag voor subsidie indienen.
Paragraaf 6.9	Er wordt een duidelijke beschrijving van het gemeentelijk veiligheidsbeleid gemist. Ook is het van belang de betekenis van de nieuwe AmvB's veiligheid duidelijker aan te geven. Uit de geformuleerde actiepunten ontstaat het beeld dat Tholen nog een start moet maken met het veiligheidsbeleid.	De nadere definiëring en aanscherping zal worden geleverd met de op te stellen beleidsnotitie. Deze betekenis zal worden zal in tekst in hoofdstuk 4 worden vermeld. De uitvoering van het veiligheidsbeleid bevindt zich in de fase van ad hoc uitvoering. Met de beleidsnotitie wil de gemeente het veiligheidsbeleid meer planmatig en structureel vormgeven en uitvoeren. Daarnaast is in het collegeprogramma ook een onderdeel gewijd aan integraal veiligheidsbeleid waar het externe veiligheidsbeleid onderdeel van uitmaakt.

NATUURVERENIGING THOLEN

Blz. 11, punt 3.b.	Participatie Participatie moet voor alle doelgroepen op een tijdstip gevraagd worden wanneer dit ook voor allen mogelijk is. Graag een oplossing voor dit probleem.	De gemeente Tholen onderkent dit probleem en zal hiermee zoveel als mogelijk rekening mee gaan houden
--------------------	---	---

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
Blz. 16	<p>Kader duurzaamheidsuitgangspunten Zesde blokje: Natuur kan je zeker compenseren. Wij vragen ons af hoe u zich dat voorstelt bij het begrip open ruimte. Wij vragen u dan ook nadrukkelijk een clause op te nemen waarin het gebruik van de open ruimte voor bebouwing alleen wordt toegestaan wanneer bewezen is dat er geen andere oplossingen zijn. Verstening en versnippering van het landschap vinden ook nu al plaats binnen de gemeente.</p>	<p>Het principe van compenseren zal met het MBP worden geïntroduceerd. Op dit moment kiest de gemeente Tholen ervoor het principe nog niet in het MBP uitgewerkt te hebben maar dit aan bod te laten komen bij o.a. de duurzaamheidsprofielen. Door het werken met dergelijke profielen zal ook handen en voeten worden gegeven aan het compensatiebeginsel.</p>
Blz. 17	<p>Agrarische gebieden inclusief de natuur en landschapsgebieden. De zinsnede "Naast de eventuele beperkingen gericht op de ecologische verbindingzones zijn in het natuur en landschapsgebied wel ontwikkelingen mogelijk". Met betrekking tot het voorzorgprincipe zullen er beperkingen moeten gelden voor <u>alle</u> natuur en landschapsgebieden. Ontwikkelingen in natuurgebieden, anders dan natuurontwikkelingen, moeten zeker niet door de gemeente worden mogelijk gemaakt. Naar onze mening heeft de gemeente hier ook geen zeggenschap over. Alle aandacht richten op de ecologische verbindingzones, leidt netto tot een achteruitgang van de natuurwaarden van het gehele grondgebied van de gemeente.</p>	<p>In grote lijnen onderschrijft de gemeente Tholen het beschreven standpunt, met dien verstande dat de gemeente wel voorstander is van zogenaamde extensieve recreatie als ontwikkeling. De mogelijkheden worden altijd in samenspraak bekeken</p> <p>De gemeente Tholen stelt zich ten doel een steentje bij te dragen aan de ecologische verbindingzones. Hiernaast wil de gemeente met o.a. de duurzaamheidsprofielen ook andere mogelijkheden voor het versterken van natuurwaarden vormgeven.</p>
Blz. 18	<p>Kader strategie In onze gemeente bestaat een groot deel van de milieudruk uit reststoffen uit de landbouw. Het zou de gemeente sieren wanneer zij in deze ook een visie en beleid ontwikkelt. De elders in het stuk genoemde toename van de ecologische landbouw achten wij wenselijk maar niet waarschijnlijk. Hierdoor ontstaat wel degelijk de noodzaak voor de gemeente hierop een beleid te ontwikkelen eventueel met waterschap e. d. Vooral tuinbouw en kassenteelt zijn extra belastend voor het oppervlaktewater en alle organismen die erin leven. Graag restrictief beleid om juist een verdere afname van de milieudruk uit deze bedrijfstak te bewerkstelligen.</p>	<p>De gemeente Tholen ontwikkelt met o.a. een plattelandsvisie wel degelijk beleid voor het benoemde vraagstuk. Hiernaast passen de overige genoemde activiteiten (w.o. stimuleren van nieuwe economische dragers, ecologische landbouw etc) ter ondersteuning van deze beleidslijn.</p>
Blz. 21	<p>Ambitie Er zal ruimte vrij komen voor nieuwe economische dragers. De term ruimte komt hier een beetje ongelukkig over. De dienstverlenende bedrijven zullen dit in de nu bestaande ruimte moeten realiseren. D.w.z. geen verstoring van het landschap.</p>	<p>Het is inderdaad juist dat met het begrip ruimte niet de fysieke ruimte maar de spreekwoordelijke ruimte wordt bedoeld.</p>

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
Blz. 21	<p>Toenemende belangstelling voor recreatie en toerisme. De zin "Zo kan agro-toerisme bijdragen aan een betere verstandhouding tussen stedelijke consumenten en de agrariërs." is overbodig. Uit onderzoek is gebleken dat de stedelijke consument de agrariër al met sympathie beziet en hem als een zeldzaamheid wil beschermen.</p>	De gemeente Tholen vindt het van belang dit nogmaals te benadrukken omdat dit niet voor iedereen even duidelijk en herkenbaar is.
Blz. 22, 1 ^e alinea	Toerisme en recreatie zijn in hoge mate afhankelijk van een natuurlijke omgeving. Toeristen komen wel voor natuur en niet voor een veld suikerbieten. Wanneer een afname van het agrarisch gebied gepaard gaat met een toename van de oppervlakte natuur zal dit zeker tot een toename van het toerisme zorgen.	De stelling wordt onderschreven
Blz. 22	<p>Kader doelstellingen 5^e blokje Ook wij zien dit als een lovenswaardig streven. Echter een omslag van 50% in vijf jaar is in onze ogen niet erg realistisch. 25 % zou in zo een korte tijd al geweldig zijn.</p>	In het ontwerp is uitgegaan van 25% en daarmee was de wijziging reeds doorgevoerd.
Blz. 33, 2 ^e alinea, 2 ^e streepje	<p>Gezamenlijke investeringen in het omliggende groen van recreatieterreinen. Wordt hier bedoeld investeren in 'echt groen' of schaamgroen? Het plaatsen van alleen windsingels etc is in onze visie ongewenst. Beter is te streven naar een meer natuurlijke overgang door de aanleg van een natuurlijk ingerichte zones rond de recreatieterreinen.</p>	Met het gebruik van de duurzaamheidsprofielen zal dit meer uitgewerkt worden. Dan zal per situatie bezien worden welke kansen er zijn.
Blz. 33	<p>Kader doelstellingen Als er bij de biologische landbouw een te halen percentage wordt genoemd, dan moet dat hier ook mogelijk zijn bij de duurzame energie die in de recreatiesector wordt gebruikt.</p>	Op dit moment beschikt de gemeente nog over te weinig gegevens om hiervoor een percentage te benoemen.
Blz. 33	<p>Actiepunten, 5^e blokje Het vaststellen van de geluidszones in samenwerking met de recreatiesector is ongewenst. Het eigenbelang zal in dit geval zeker de boventoon gaan voeren. Bovendien worden deze zones via <u>landelijke normen</u> vastgesteld en niet via overleg. Bovendien is Tholen praktisch geheel omsloten door NB-gebieden, hetgeen over het algemeen betekent dat waterrecreatiesporten met motorvoertuigen niet of nauwelijks zijn toegestaan.</p>	De mogelijkheden om in de toekomst lokaal geluidbeleid te voeren zullen toenemen als gevolg van MIG. Dit betekent dat differentiatie mogelijk zal zijn. De samenwerking hoeft in de ogen van de gemeente niet per definitie te betekenen dat het eigen belang van de recreatiesector zal prevaleren boven een algemeen belang

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
Blz. 34., 1 ^e alinea	Dat de landbouw in de gemeente Tholen van levensbelang is, zal zeker vanuit de sector worden onderschreven. Ieder van ons weet beter. 5 a 6 % van de Thoolse bevolking haalt zijn inkomen uit de landbouw. Een simpel rekensommetje zegt ons dat de overgrote meerderheid (94%) van onze bevolking de landbouw helemaal niet nodig heeft voor een inkomen. De ambitie moet dan ook vooral op innovatie en omschakeling naar de ecologische landbouw gericht zijn. Dit kan op den duur tot meer werkgelegenheid leiden.	In beginsel wordt het beschreven standpunt onderschreven en op een aantal punten ook actief ondersteund door de gemeente (zie punten hiervoor).
Blz. 34	Kader doelstellingen, 2^e blokje Alleen een toename waar dat mogelijk is. De toename kan op zich geen doelstelling zijn. De afweging moet zijn of het voor de omgeving acceptabel is en of het daadwerkelijk nodig is voor een aanvullend inkomen.	Het standpunt wordt onderschreven met dien verstande dat de gemeente van mening is dat het streven naar alle waarschijnlijkheid wel een toename zal zijn. Uiteraard zijn de genoemde punten zeker van belang.

WATERSCHAP ZEEUWSE EILANDEN

Blz. 6	Het verzoek om als waterschap betrokken te worden bij de ontwikkeling van beleid aangaande de problematiek van uitlopende bouwmetalen (actiepunt 4.14)	In het MBP zal deze betrokkenheid expliciet worden vermeld.
MBP	Het verzoek om gebruik te maken van het Regioteam Zuiver Zeeuws Water bij de problematiek van diffuse bronnen.	In het MBP zal deze betrokkenheid expliciet worden vermeld.
MBP	Het verzoek om bij het herijken van het gemeentelijk rioleringsplan (afkoppelingsbeleid) en bij het ontwikkelen van duurzaamheidsparagrafen voor bestemmingsplannen duidelijk mee te nemen dat emissies kunnen worden beperkt als door afgekoppelde verharde oppervlakten niet op een chemische wijze worden onderhouden of anders worden ingericht	In het MBP zal deze invalshoek meegenomen worden en expliciet worden vermeld.
MBP	Het opstellen van een baggerplan is als actiepunt achterhaald. Dit is inmiddels gebeurd. Wel dient het uitvoeringsplan in samenwerking met het waterschap te worden opgesteld	Er zal een tekstuele wijziging worden doorgevoerd en het actiepunt zal worden gewijzigd.
Algemeen	Tekstuele opmerkingen	Tekstuele opmerkingen worden overgenomen en verwerkt in het plan dan wel programma

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
Blz. 25	Het verbreden van het thema duurzaam bouwen waarbij ook aandacht voor uitlogende bouwmaterialen	Deze reactie was op basis van het concept van 10 oktober 2002. In de ontwerpversie heeft een wijziging van de betreffende tekstpassages plaatsgevonden.
Blz. 29	Voorstel om ook industrie als speerpunt te kiezen	Industrie is wel een belangrijke sector maar zal vanwege de omvang niet als speerpunt worden opgenomen
4.3.3	De gemeente heeft het Convenant Duurzaam Beheer ondertekend. Dit houdt in het afbouwen van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen	Deze tekstpassage wordt in het MBP opgenomen

PROVINCIAAL MILIEU OVERLEG-NOORD

Algemeen	Op welke wijze blijkt in het plan dat Tholen gevolg geeft aan de afspraken die in het kader van de handhavingssamerking worden gemaakt	In MBP zal expliciet worden aangegeven dat dit wordt gedaan
Algemeen	Wordt met handhaving ook bedoeld op de gemeentelijke activiteiten waarop de milieuregelgeving van toepassing is	Ja, ook voor de gemeentelijke activiteiten geldt. In het MBP zal dit expliciet naar voren worden gebracht.

GEMEENTE REIMERSWAAL

Algemeen	Volgens de gemeente Reimerswaal biedt het MBP goede kansen om in samenwerking het geluidbeleid te ontwikkelen	De gemeente Tholen onderschrijft deze kans en wil graag samen met de gemeente Reimerswaal en eventueel overige gemeenten in het samenwerkingsverband het geluidbeleid verder vormgeven. Het een en ander wordt expliciet in het MBP opgenomen
----------	---	---

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
ZEEUWSE MILIEUFEDERATIE		
Algemeen	De gemeente Tholen heeft niet gekozen voor milieumonitoring waardoor geen sprake kan zijn van een sluitende milieubeleidscyclus	Het is juist dat deze activiteit niet expliciet is opgenomen in het MBP. Toch heeft de gemeente Tholen in het MBP expliciet het onderdeel Algemene taken opgenomen en hiervoor uren geraamd. De Algemene taken zijn mede bedoeld voor het verder ontwikkelen van de milieubeleidscyclus en daarmee ook milieumonitoring
Algemeen	Vele doelstellingen zijn niet vertaald in duidelijke actiepunten	Daar waar mogelijk (in termen van realistisch) zijn de doelstellingen vertaald in concrete actiepunten. Daar waar dit niet of minder consistent heeft plaatsgevonden is volgens de gemeente Tholen sprake van een 'gat' dat de komende jaren met vergaarde kennis verder gedicht moet worden middels het formuleren van actiepunten. Het jaarlijks bijstellen van het programma zal hierin een belangrijke rol vervullen.
Algemeen	Het ontbreken van thema mobiliteit wordt als een gemis ervaren	De gemeente Tholen is van mening dat het formuleren van milieubeleid ook een zaak is van kiezen. O.i. is het thema mobiliteit geen aspect dat een hoge prioriteit nodig heeft (mede gezien de aard en het karakter van de gemeente). Dit neemt niet weg dat de gemeente Tholen wel van mening is dat de mobiliteitsaspecten bij de (her)ontwikkeling van de ruimte een rol dient te spelen. Hiervoor fungeren de duurzaamheidsprofielen. Hiernaast zal er aandacht zijn voor de nadelige effecten van verkeer (o.a. geluid).
Duurzame ruimtelijke ontwikkeling	Wat wordt bedoeld met 25% ecologische landbouw in 2007?	Hiermee wordt biologische landbouw bedoeld
Duurzame ruimtelijke ontwikkeling	Waarom anticipeert de gemeente Tholen niet op de circulaire 'Duurzame stedenbouw' en waarom wordt geen uitvoering gegeven aan het Zeeuws Convenant Integrale Woningkwaliteit?	De gemeente Tholen legt op dit moment de prioriteiten op andere thema's dan duurzame stedenbouw/Integrale Woningkwaliteit. De reden hiervoor is gelegen de beperkte capaciteit en de aard en het karakter van de gemeente. Dit betekent niet dat de gemeente in de toekomst deze thema's ook uitsluit.
Duurzame bedrijvigheid	Het ontbreekt bij de kwaliteitsverbetering van de vergunningverlening aan de thema's mobiliteit en water	De verruimde reikwijdte behelst in de ogen van de gemeente Tholen naast energie en afval ook het thema mobiliteit. Water zal als apart thema worden genoemd.

Nr.	Inspraakreactie	Standpunt gemeente Tholen
Duurzame bedrijvigheid	Bij milieuzorg in de eigen organisatie hoort ook aandacht voor papier, catering, schoonmaak en groenvoorziening	De thema's energie en water zijn volgens de gemeente prioritair. Ook voor de andere thema's is aandacht en zijn ook als onderdeel van andere actiepunten genoemd. Hierbij kan worden gewezen op 'Duurzaam inkopen' (schoonmaak, catering, papier) en 'het terugdringen van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen'
Water	In het MBP zijn geen doelstelling opgenomen voor de verbetering van de kwaliteit van het stedelijk water.	In her kader van de ontwikkeling van het waterplan zullen deze doelstellingen worden geformuleerd. Hierbij zal nadrukkelijk ook de relatie met het gemeentelijk rioleringsplan aan de orde komen (o.a. overstorten)
Water	De gemeente werkt aan het gebiedsgericht beleid Sint-Philipsland in samenwerking met het Waterschap Zeeuwse Eilanden	In het milieubeleidsplan zal dit expliciet worden opgenomen

KAMER VAN KOOPHANDEL

Algemeen	De Kamer van Koophandel heeft kennis genomen van het ontwerp milieubeleidsplan en heeft geen aanleiding tot het plaatsen van inhoudelijke op- en aanmerkingen	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
----------	---	--

Raad van de gemeente Tholen

Algemeen	De Kamer van Koophandel heeft kennis genomen van het ontwerp milieubeleidsplan en heeft geen aanleiding tot het plaatsen van inhoudelijke op- en aanmerkingen	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
----------	---	--